

16
Kenahan

County Louth War Pensions Committee.

Secretary & Treasurer :
PATRICK GILMORE

Secretary's Office,
Court House,

Dundalk, ^{at} 9. November 1917

Dear Sir,

In reply to your letter, I regret that nothing can be done at the moment with regard to training in Wireless Telegraphy. The Ministry of Pensions are at present considering this branch of training, and if anything comes of it I shall immediately let you know.

Hoping you are quite well.

Yours truly,

P. Gilmore

Secretary

Mr J. E. Kenahan,
18 Sussex Place
Belfast

CLÁR ÁBHAIR

RÉAMHRÁ	3
CONTAE LÚ 1912-23	
Osradharc Gairid	4
CARTLANN ÚDARÁIS ÁITIÚLA LÚ	6
Coimisinéirí Baile Átha Fhirdhia	6
Bardas Dhroichead Átha	6
Comhbhord Adhlactha Dhún Dealgan	7
Comhairle Ceantair Baile Dhún Dealgan	7
Comhairle Contae Lú	8
Boird Chaomhnóirí Dhlí na mBocht, aontas Bhaile Átha Fhirdhia	10
Boird Chaomhnóirí Dhlí na mBocht, aontas Dhroichead Átha	11
Boird Chaomhnóirí Dhlí na mBocht, aontas Dhún Dealgan	11
Comhairle Ceantair Thuaithe: Baile Átha Fhirdhia Uimh 1, Droichead Átha Uimh 1 (Lú) agus Dún Dealgan	12
Gluais Téarmaí	14
PÁIPÉIR PHRÍOBHÁIDEACHA	15

Arna fhoilsiú ag Comhairle Contae Lú

Léirithe ag Lorraine McCann, Cartlannaí Chontae Lú

© Comhairle Contae Lú. Gach ceart ar cosaint. Ní féidir aon chuid den fhoilseachán seo a atáirgeadh ná a tharchur i bhfoirm ar bith gan cead i scríbhinn roimh ré ó Chomhairle Contae Lú.

ISBN: 978-1-8383229-0-8

Réamhrá

Tá Seirbhís Cartlainne Chontae Lú ina choimeádaí ar raon leathan sraitheanna cartlainne a thagann ó na húdaráis áitiúla éagsúla, a bhfuil go leor acu as feidhm anois, chomh maith le foinsí príobháideacha. Is sócmhainn luachmhar iad na bailiúcháin seo go léir dóibh siúd atá ag gabháil do thiomsú ár staire áitiúil agus thairis sin, ár staire náisiúnta freisin. Is cruthúnas iad na cartlanna ar obair Údaráis Áitiúla Lú, ár gcumainn staire áitiúla, agus baill an phobail. Ba mhaith linn buíochas ó chroí a ghabháil leo siúd a thug aire d'ábhar agus dóibh siúd a bhronn ábhar orainn thar na blianta.

Is í aidhm na Treorach seo an pobal a chur ar an eolas faoin saibhreas faisnéise faoi Dheich mBliana na gCuimhneachán 1912-1923 atá ar fáil i gCartlann Chontae Lú. Cuideoidh na bailiúcháin le léargas a thabhairt do thaighdeoirí ní amháin ar an gcomhthéacs polaitiúil agus ar ghníomhaíochtaí míleata i Lú le linn na ndeich mbliana ach ar na dálaí eacnamaíocha, sóisialta agus cultúrtha freisin. Méadóidh sé seo ár dtuiscint ar thaithí laethúil na cosmhuintire a mhair in amanna neamhghnácha.

Gheofar tuilleadh faisnéise faoi bhailiúcháin ar leathanach gréasáin ár mBailiúchán Cartlainne agus sa chatalóg ar líne: www.louthcoco.ie

Más mian leat féachaint ar na cartlanna i gCartlann Chontae Lú, ní mór duit coinne a dhéanamh roimh ré.

Seirbhís Cartlainne Chontae Lú
An Sean-Phríosún, Bóthar Bhaile Átha Fhirdhia
Dún Dealgan, Co Lú
A91 PY17

Ríomhphost: archive@louthcoco.ie
Teil: +353 (0)42 9324358

Contae Lú 1912-23

OSRADHARC GAIRID

Ní raibh daonra Lú riamh chomh líonmhar agus a bhí i 1841 nuair a bhí 128,000 ina gcónaí ann. Thit sé sna chéad seachtó bliain eile agus i nDaonáireamh 1911 sheas sé ag 63,665, roinnte go cothrom idir fhireannaigh agus bhaineannaigh. Bhí 600 príosúnach i dtrí theach oibre -- Baile Átha Fhirdhia, Droichead Átha agus Dún Dealgan -- agus bhí 1,085 duine ar fhaoiseamh lasmuigh, arbh ionann é agus duine amháin as gach 38 den daonra. I gcomhréir le contaetha eile, ba é sin an tríú líon ba mhó i gCúige Laighean i ndiaidh Chathair Bhaile Átha Cliath agus Co Cheatharlach. Caitlicigh ab ea a bhformhór mór (91%), agus ba bhaill de na príomh-eaglaisí Protastúnacha formhór an 9% eile.

Faoi 1912 bhí réabhlóid chiúin ar siúl i Lú. Faoi Achtanna Talún i ndiaidh a chéile, aistríodh úinéireacht níos mó ná leath d'achar iomlán an chontae ó thiarnaí talún go sealbhóirí beaga. Tríd an teannas idir tiarnaí talún agus tionóntaí a mhaolú, bhí Lú i dtuairim Chonstáblacht Ríoga na hÉireann (RIC) síochánta den chuid is mó.

Thíos faoin dromchla, bhí an pobal i gcoitinne beo bocht. I 1911, bhí daoine ina gcónaí ann i 14,200 teach, agus ceithre sheomra ar a mhéad i 10,000 díobh sin. agus trí sheomra nó níos lú in 7,400 díobh, nó os cionn leath. Ní raibh ach seomra amháin ag 556 teaghlach díobh. Bhí 113 teaghlach ina gcónaí i dtithe a tógadh as láib nó ábhar meatach eile, agus ní raibh ach seomra agus fuinneog amháin ann.

I Lú ba iad an talmhaíocht (4,500 feirmeoir, 3,500 oibrí feirme / seirbhíseach), an tseirbhís baile (2,500 seirbhíseach baile), agus tionscail an

linéadaigh, an chadáis, agus monaraíocht éadaigh agus éadaí (2,300) na príomhfhoinsí fostaíochta. Bhí 3,500 duine cláraithe mar oibríthe 'neamhoilte', agus 36,000 (56% den daonra) san aicme 'éiginnte agus neamhtháirgiúil'; den chuid is mó iad siúd a bhí ró-bhreoite, ró-shean nó ró-óg le dul ag obair.

I 1914, mhair an gnáth-oibrí neamhoilte i Lú ar phá seachtainiúil de £0.16.0 sa tseachtain, a chlúdaigh díreach leath den chaiteachas a theastaigh d'earraí riachtanacha amhail bia, éadaí agus cíos. Bhí tionchar cinntitheach ag leibhéal íseal an phá ar fhir go leor a smaoinigh ar liostáil i bhfórsaí na Breataine nuair a bhris an cogadh amach i 1914.

Ó thaobh na polaitíochta de, chuir Lú beirt MP náisiúnach chuig Parlaimint Westminster, ach i measc na náisiúnach, bhí deighilt ghéar idir lucht tacaíochta Pháirtí Parlaiminteach na hÉireann (IPP) faoi cheannaireacht John Redmond agus lucht an fhrith-Pharnellítigh Tim Healy (nó a calaí Augustine Roche) a choimead a shuíochán i ndáilcheantar Lú Thuaidh idir 1890 agus 1916, taobh amuigh de thréimhse ghearr i 1910.

I 1905 bunaíodh brainse den Chomhairle Náisiúnta i nDún Dealgan, eagraíocht radacach ina raibh 'Sinn Féin' ina mhian a tháinig chun bheith ina ghluaiseacht pholaitiúil le cónascadh eagraíochtaí ar aon intinn i 1908 Sna blianta tosaigh sin suas go dtí 1917, mhol Sinn Féin socrú bunreachtúil a shamhlaigh go bhfanadh Éire laistigh den Ríocht Aontaithe faoi dhémhonarcacht leis an mBreatain amhail socrú na hOstaire-Ungáire.

Eagraíocht rúnda faoi mhionn ab ea Bráithreachas Poblachtach na hÉireann (IRB) arb é a gcuspóir polaitiúil poblacht neamhspleách Éireannach

a bhunú. Measadh go raibh smacht ag an IRB ar Chumann Lúthchleas Gael (CLG) i Lú sna 1890idí, agus de réir cuntas amháin, rinne sé ‘innealtóireacht’ ar bhunú Shinn Féin i nDún Dealgan, agus ar Óglaigh na hÉireann i Lú i 1914. Ba é tuairim daoine eile, áfach, go raibh IRB Lú neamhéifeachtach agus nach raibh ann ach seanfhir a bhí i gcónaí ag beartú comhcheilge.

Bhí Constáblacht Ríoga na hÉireann an-ghníomhach i Lú, ag comhrac na coireachta agus ag coimeád súil ar dhaoine a bhí ag beartú comhcheilge i gcoinne an rialtais. I 1912, bhí naoi mbeairic déag RIC ann, roinnte idir Ceantair Dhún Dealgan agus Droichead Átha. San iomlán, bhí 117 fear RIC lonnaithe i gContae Lú i seacht bhfocheantar déag le sáirsint agus trí chonstábla ar a laghad i ngach áit díobh.

I 1912 bhí Arm na Breataine ina chuid thábhachtach de shaol slándála, sóisialta agus eacnamaíochta Chontae Lú. Baineadh úsáid as beairic an airm i nDroichead Átha den chuid is mó chun earcaigh agus cúlcaithe a thraenáil agus i mbeairic Dhún Dealgan ba fhoinsé bhrabúsach trádála agus tráchtála í an Airtléire Ríoga Machaire – measadh gurbh fhiú £40,000 sa bhliain do Dhún Dealgan garastún an airm (thart ar € 4,000,000 i bhfigiúirí 2020).

Faoi 1914 bhí Éire i mbaol a bheith sùite i gcogadh cathartha. Chun cur i gcoinne aontachtaíthe a bhí tar éis féin a armáil agus Óglaigh Uladh a bhunú chun cur i gcoinne an Rialtais Dúchais, bhunaigh náisiúnaithe Óglaigh na hÉireann agus ag a bhuaic i mí Lúnasa 1914, mheas an RIC go raibh 5,000 fear in Óglaigh Lú.

Maraíodh níos mó ná 800 fear as Lú sa Chogadh Domhanda sna deich mbliana ina dhiaidh sin, agus ghlac 138 Óglach páirt in Éirí Amach 1916. Le linn Chogadh na Saoirse, úsáideadh an príosún contae ina bhfuil cartlanna an chontae, chun go leor réabhlóidithe a chur i bpríosún lena n-áirítear Earnán de Blaghad agus Traolach Mac Suibhne. Chuaigh an Cogadh Cathartha i bhfeidhm ar an bpríosún nuair a gabhadh Frank Aiken agus a chuid fear de 4ú Rannán an Tuaiscirt d’Óglaigh na hÉireann, fir a d’éalaigh ina dhiaidh sin, agus nuair a cuireadh triúr ball de na fórsaí frith-Chonartha chun báis ar an 13 Eanáir 1923. Cuireadh triúr eile chun báis i mbeairic airm Dhún Dealgan ar an 22 Eanáir 1923.

Faoinar am gur éiríodh as an troid i 1923, bhí Lú scartha óna chúlchríoch eacnamaíoch agus shóisialta i gcontaetha Ard Mhacha agus an Dúin sa socrú polaitiúil trína ndearnadh críochdheighilt ar Éirinn. Thaispeáin Daonáireamh 1926 gur lean daonra Lú de bheith ag titim agus nach raibh ann anois ach 62,739, agus go háirithe nach raibh ach leath de dhaonra Protastúnach 1911 fágtha, titim ó 5,399 go 3,100.

Thóg sé céad bliain, agus oscailt na gcartlann a bhí dúnta go dtí seo, sular thosaigh staraithe ag scrúdú imeachtaí 1912-23 i gContae Lú. Cuirfidh an t-ábhar atá i gCartlann Chontae Lú go mór lenár dtuiscint ar na hamanna agus na himeachtaí sin.

Donal Hall PhD

Cartlann Údaráis Áitiúla Lú

Is foinse thábhachtach iad na bailiúcháin cartlainne poiblí mar tugann siad léargas saibhir ar obair agus ar ábhair spéis údaráis áitiúla sa tréimhse sular bunaíodh stát neamhspleách Éireannach. Tá siad leathan agus éagsúil agus uaireanta is iad na gnáthdhoiciméid riaracháin

a fhéadann beocht a chur i scéalta na ndaoine a mhair trí deich mbliana 1912-1923. Cé go mbeadh sé dodhéanta gach mír ó na deich mbliana a dhoiciméadú anseo, tá cuid de na cartlanna is úsáidí agus is suimiúla sa treoir seo.

Coimisinéirí Baile Átha Fhirdhia

ATC/ADM/: Leabhar gearán de chuid Chúirt an Bhaile ina mionsonraítear ainmneacha gearánaithe agus cosantóirí, cineál an ghearáin, finnétithe faoi mhionn agus breithniú, 1879-1915; leabhar tinrimh cruinnithe, 1905-1925

ATC/FIN/: Leabhair chuntais caiteachais reatha, 1910-1918, 1918-1927; leabhair chuntais lucht oibre, 1910-1917, 1917-1926; leabhair ráitis airgeadais caiteachais agus admhálacha, 1906-1917, 1917-1925; achomaireacht cuntas, 1923

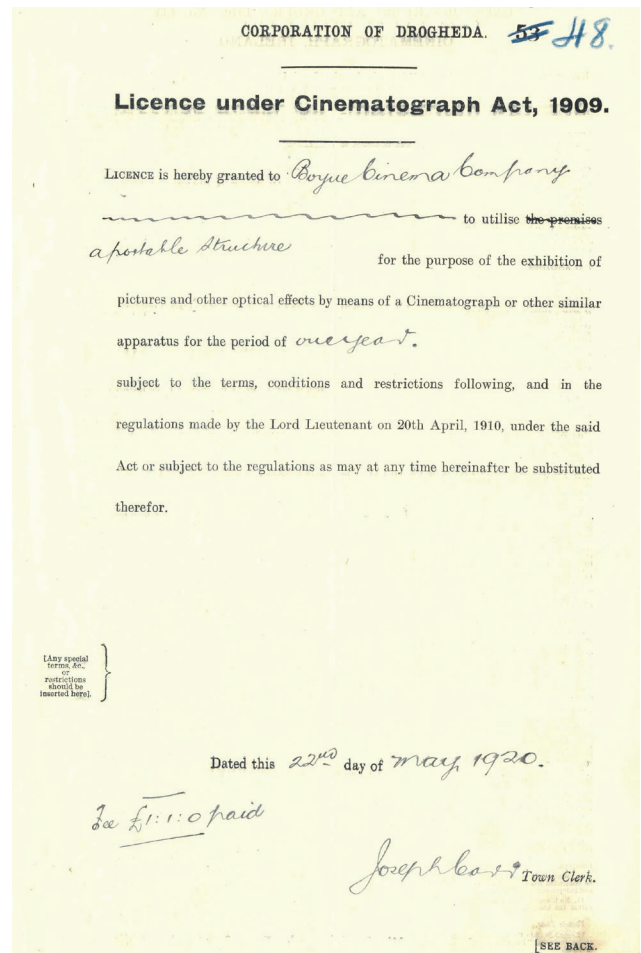
ATC/MB/: Ar an drochuair, tá leabhar miontuairiscí na gcruinnithe ginearálta do 1896-1926 ar iarraidh ónár mbailiúchán. Leabhar miontuairiscí tithíochta, 1920-1926

ATC/RB/: Leabhair rátaí. San áireamh tá tuairisc ar réadmhaoin, ainmneacha áititheoirí agus léasóirí, achar, luach na talún agus méid na rátaí a íocadh, 1912-1920, 1922-1930

Bardas Dhroichead Átha

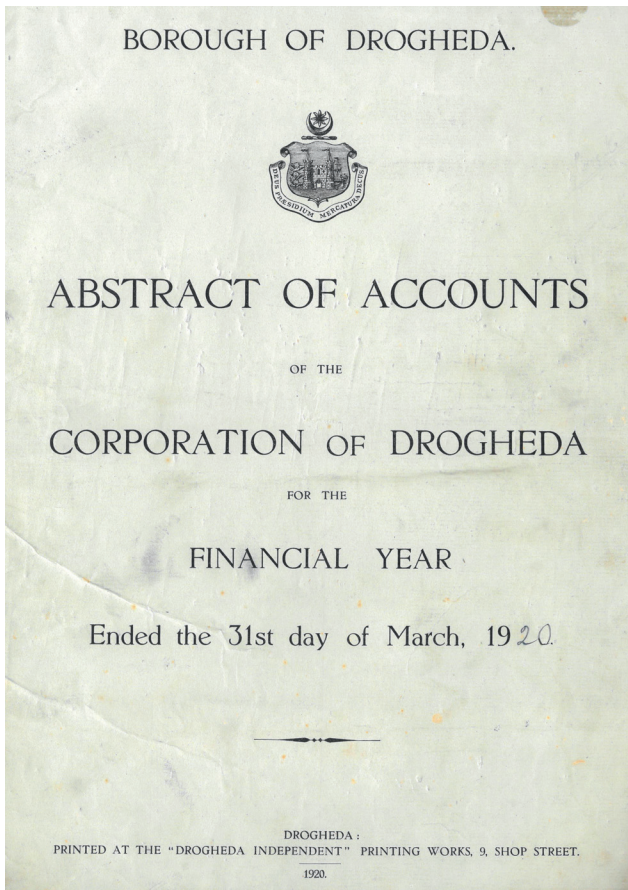
DC/ADM/: Leabhair litreach amach ó oifig ó oifig Chléireach an Bhaile le hinnéacsanna ina liostaítear seolaithe: baineann na litreacha le réimse leathan ábhar ó bhunúsach go fánach, 1901-1955. Tá innéacs leictreonach ar fáil do

leabhair 1-41 agus 50-52 go dtí seo; clár ceadúnas faoin Acht Cineamatograf 1909, 1917-1926

DC/F/: Freeman's roll, 1847-2020

DC/FIN/: Achomaireacht cuntas, 1906-1951; cuntais méadar uisce, 1907-19

DC/MGT/: Cláir léasaí, 1914-1964; comhad ar riar Acht na Siopaí, 1912-1934;

DC/RB/: Comhaid meastacháin rátaí agus bailiú rátaí, 1901-1944

Comhbhord Adhlactha Dhún Dealgan

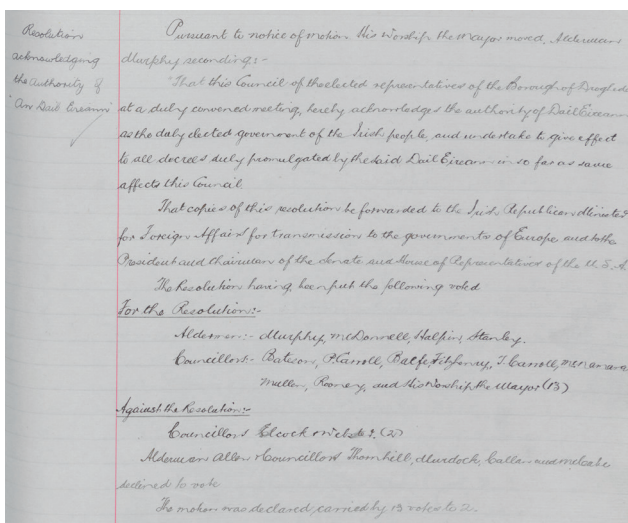
Leabhar miontuairiscí ag a gcruinnithe bliantúla, speisialta agus gnáthchruinnithe míosúla, 1891-1937; cláir láithreacha uaigne i Reilig Mhullach an Dúdalaigh, Dún Dealgan, 1895-; cláir adhlacthaí, 1895- (athscríobhadh iad seo agus beidh siad ar fáil ar líne).

Comhairle Ceantair Baile Dhún Dealgan

DUDC/ADM/: Áirithintí do Halla an Bhaile, Dún Dealgan, 1906-1928; leabhar dearbhuithe comhairleoirí ar ghlacadh le hoifig dóibh, 1919-1956

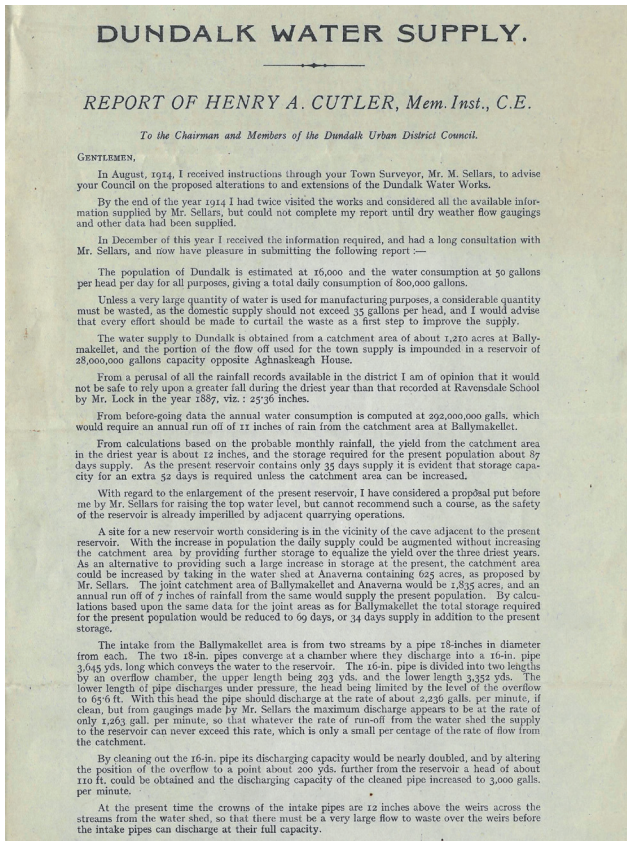
DC/HSG/: Comhad an scéim tithíochta, 1922-1923

DC/MB/: Leabhar miontuairiscí cruinnithe ginearálta, cinn bhliana, speisialta agus ráithiúla an Bhardais le hinnéacs, 1907-1925 (tá leagan digitithe ar fáil ar an suíomh Gréasáin); miontuairiscí coiste ar nós Tinreamh Scoile, 1908-1926, Leabharlann Phoiblí 1906-1942, Dlí agus Airgeadas, 1909-1942, Gás agus Uisce, 1904-1925

Town Hall			Bundack 1920	
Engagement books at the Town Hall			Hall for the year	
	February	March	April	
1320	James J. ...	...	1	...
1	...	...	2	...
2	...	...	3	...
3	...	...	4	...
4	...	...	5	...
5	...	...	6	...
6	...	...	7	...
7	...	...	8	...
8	...	...	9	...
9	...	...	10	...
10	...	...	11	...
11	...	...	12	...
12	...	...	13	...
13	...	...	14	...
14	...	...	15	...
15	...	...	16	...
16	...	...	17	...
17	...	...	18	...
18	...	...	19	...
19	...	...	20	...
20	...	...	21	...
21	...	...	22	...
22	...	...	23	...
23	...	...	24	...
24	...	...	25	...
25	...	...	26	...
26	...	...	27	...
27	...	...	28	...
28	...	...	29	...
29	...	...	30	...
30	...	...	31	...

DUDC/ENG/: Tuairiscí ar fheabhsú ar an soláthar uisce, 1919-1923

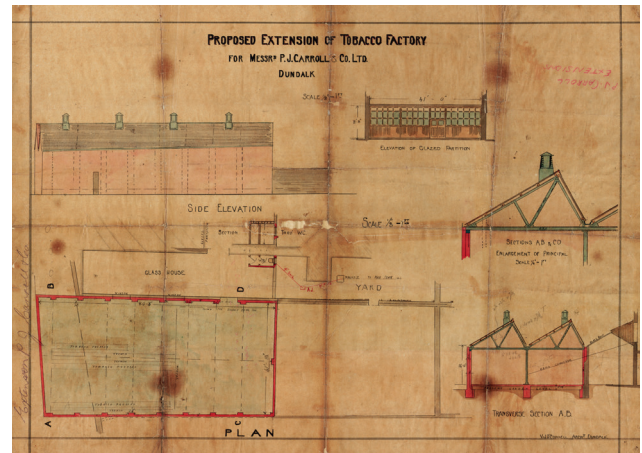
DUDC/FIN/: Leabhair ráitis airgeadais ar chaiteachas agus ar fháltais, 1911-1920, 1920-1927; leabhar airgid, 1913-1928; leabhar cuntas iasachtaí, 1903-1945; leabhair díolachán uisce ina sonraítear galúin uisce a ídíodh, méid an mhéadair, an ráta a gearradh, agus an cíos méadair a íocadh. Liostaíonn an t-innéacs ainmneacha agus seoltaí gnólachtaí agus séipéal. 1913-1916, 1921-1926; teaghaisí ceardaithe ar cíos, 1914-1924; leabhair pá agus árachais lucht oibre (rochtain shrianta), 1900-1940; Cuntais um Ghnóthais Leictreachais, tuarascálacha, 1917, 1918, 1922-1923; achomaireachtaí cuntas, 1916, 1919-1922

DUDC/HSG/: Tairiscint do Scéim Tithíochta 1914; cuntais ar scéim tithíochta Bharda Lú, 1912-1916

DUDC/MB/: Leabhair mhiontuairiscí ginearálta Chomhairle Ceantair Uirbeach Dhún Dealgan ag a ngnáthchruinnithe, cruinnithe speisialta, cruinnithe cinn bhliana, agus cruinnithe saothair, airgeadais agus sláintíochta, 1911-1918, 1918-1925; leabhair srac-mhiontuairiscí do chruinnithe boird & coiste, 1916-1919, 1919-1922, 1923-1926

DUDC/MGT/: Comhaontuithe morgáiste, agus clár morgáistí, 1913-1923; cuimhneachán ar éadaitheoirí ar thrádáil, 1922

DUDC/PLA/: Comhaid iarratais phleanála ina bhfuil pleananna, líníochtaí (go leor acu le leachtbhrat datha), sonraíochtaí, léarscáileanna láithreáin, agus uaireanta comhfhreagras, 1883-1949

DUDC/RB/: Leabhair rátaí baile, 1899-1979 le bearnaí; leabhair ráta na mbocht, 1900-1930 San áireamh tá ainmneacha áititheoirí rátáilte agus léasóirí, tuairisc ar réadmhaoin mar "teach agus gairdín" nó "talamh", luacháil, riaráistí, miondealú ar rátaí agus ráitis.

DUDC/VB/: Leabhair luachála, 1915

Comhairle Contae Lú

LCC/ADM/:

- Leabhair litreach amach ó oifig an Rúnaí Contae le hinnéacsanna ina liostaítear seolaithe (cruthaíodh innéacs leictreonach do Iúil 1915-Meán Fómhair 1918): baineann na litreacha le réimse leathan ábhar. Cuimsíonn sampla do 1912-1923: táillí constáblachta; éilimh ar chúiteamh eitinne; ceannach Pháirc Ó Méith; scéimeanna foraoiseachta; pinsin chogaidh; agus éilimh damaistí mailíseacha agus coiriúla. 1900-1931
- Leabhar comhfhreagrais amach de chuid Choiste Pinsein Cogaidh Chontae Lú (a

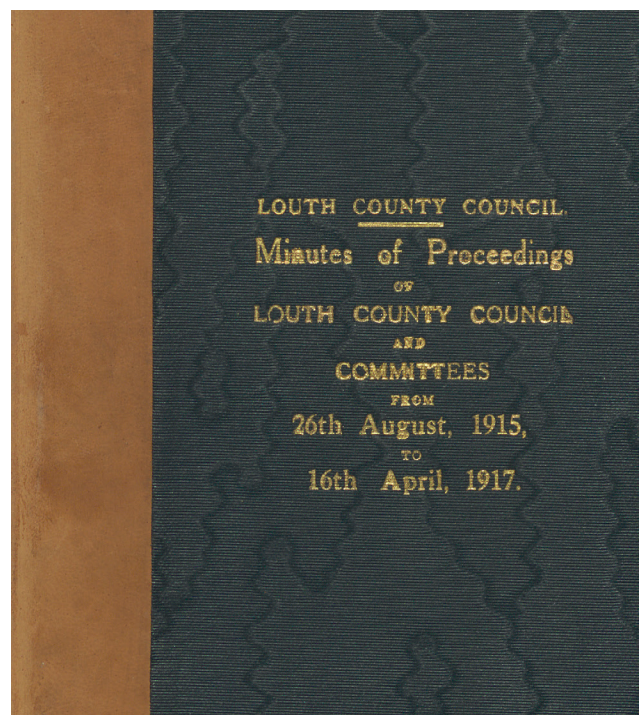
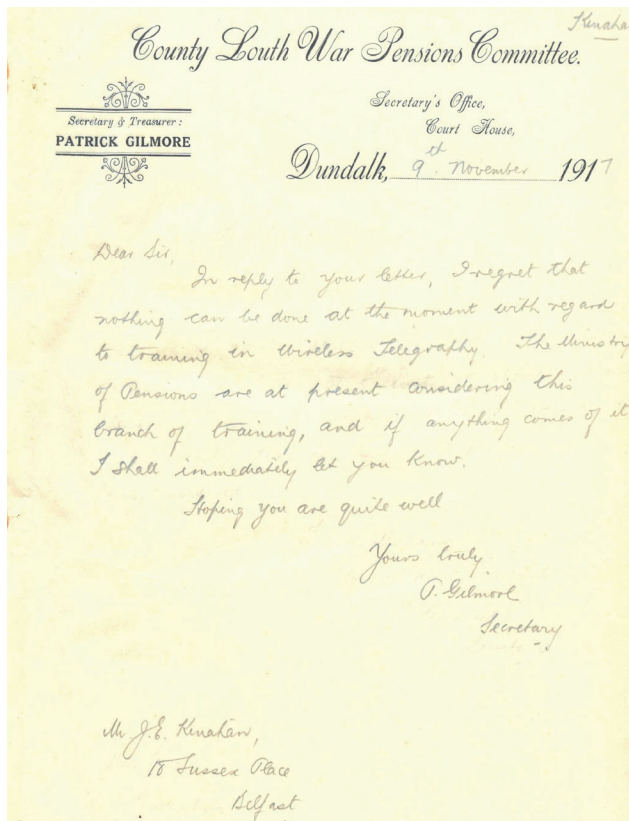
ceapadh faoin Acht um Pinsean Cabhlaigh agus Mileata 1915) a bhaineann le riarachán pinsean agus liúntais do shaighdiúirí nó dá gcleithiúnaithe. Samh 1917-Noll 1917

- Clár ceadúnas faoin Poisons & Pharmacy Act 1908-1961, Explosives Act 1875, & Cinematograph Act 1909, 1909-1980
- Comhaid a bhaineann le: conarthaí cothabhála bóithre 1912-1916; tuarascálacha suirbhéara contae, 1914-1917; faisnéis a d'iarr an Bord Trádála ar líon na bhfostaithe, 1917; téarmaí chun innill a fhrúiliú do shéasúr buailte 1917; iarratais ó oibrithre cairéil ar ardú pá, 1915-1916; tuairisceáin mhíosúla Chonstáblacht Ríoga na hÉireann ag taispeáint an fhórsa atá ag fónamh sa chontae le líon iomlán na bhfear i ngach stáisiún, 1920-1921; costais a thabhaigh Cigirí Dúiche RIC maidir le príosúnaigh a thionlacan agus a chothabháil, 1920-1921
- Leabhar Giúróirí Speisialta, 1913
- Cláir úinéirí caorach, 1918-1929
- Foraitheanta maidir le cúiteamh as gortuithe coiriúla, 1916-1917

LCC/FIN/: leabhair ráitis airgeadais caiteachais agus admhálacha, 1899-1952 agus don Choiste Bainistíochta Eitinn, 1919-1924; achomaireacht cuntas (foirm 24), 1911-1925, den Choiste Eitinn, 1915, don Chomhchoiste um Threoir Theicniúil, 1914-1915; mórleabhar na gcuntas, 1899-1984; leabhair chuntais éagsúla, mar shampla scoláireachtaí, mótarcháin, 1910-1915, le haghaidh iasachtaí, 1915-1954; ráitis rúnaí (foirm 25), 1911-1925; meastachán agus éilimh ar RDCanna, 1911-1917, 1923, maidir le Droichead Átha agus Dún Dealgan, 1913-1914, maidir le Tearmann Dúiche Richmond 1910-1920, den Choiste Eitinn, 1915-1917, 1922; meastachán ar chostais Choiste Áitiúil Lú do 1917-1918, faoin Acht Pinsin Cogaidh Cabhlaigh agus Mileata 1917; agus comhfhreagras maidir leis an scéim soláthair síolta agus aoiligh, 1917-1918.

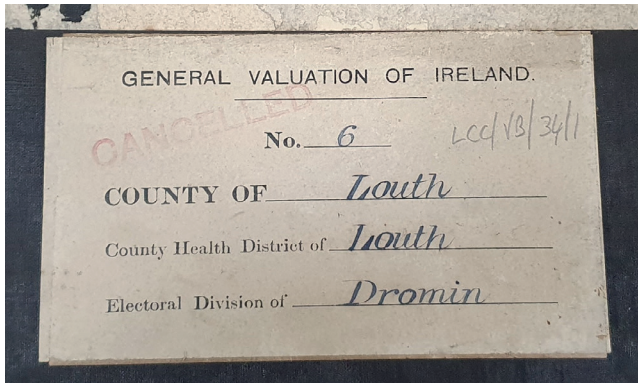
LCC/HPA/: Tuarascáil Otharlann Chontae Lú agus achomaireacht cuntas, 1914; orduithe chun caidéal tobair a thógáil, 1899-1921; Tuarascáil Choiste Airgeadais Ghráinseach Gormáin, 1923

LCC/MB/: Leabhair mhiontuairiscí ginearálta ag a gcruinnithe míosúla, speisialta, cinn bhliana, meastachán agus ag roinnt cruinnithe coiste, 1917-1994 (tá leabhar do 1911-1917 ar iarraidh, áfach, tá cóipeanna clóite ar fáil); leabhair mhiontuairiscí coiste éagsúla mar shampla, An Coiste Bainistíochta Eitinn, An Coiste Moltaí, 1910idí

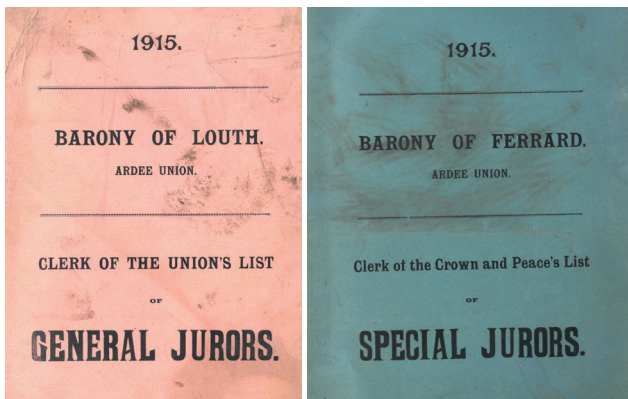
LCC/RB/: Leabhair rátaí. San áireamh tá ainmneacha áititheoirí agus léasóirí, tuairisc ar réadmhaoín, achar, luach agus méid na rátaí a íocadh, cuid acu a bhaineann le 1912-1941 (cuid eile 1919-1941), 1951-1966

LCC/VB/: Leabhair luachála socraithe de réir toghranna. San áireamh tá ainmneacha áititheoirí agus léasóirí, tuairisc ar réadmhaoín, achar agus luacháil, 1912-1938 le roinnt bearnaí.

Boird Chaomhnóirí Dhlí na mBocht, aontas Bhaile Átha Fhirdhia

BG/ARD/ADM/: Liostaí giúróirí do bharúntachtaí Fhir Arda agus Lú, 1915. Tá ainmneacha, seoltaí, áiteanna cónaithe, cineál agus teideal na cáilíochta, áit agus luach bliantúil na réadmhaoine rátáilte; gearrthóga nuachtáin d'fhógraí ó aontas Bhaile Átha Fhirdhia agus ó chomhairle ceantair thuaithe Bhaile Átha Fhirdhia, 1900-1920

BG/ARD/FIN/: Mórleabhair airgeadais an chisteora, 1881-1921; leabhar pá foirne, 1889-1919;

mórleabhair an Choiste Airgeadais d'aontas Bhaile Átha Fhirdhia agus do chomhairle ceantair thuaithe Bhaile Átha Fhirdhia 1 agus 2, 1894-1921; leabhair chaiteachais ráitis airgeadais, 1899-1918; leabhair chuntais postais, 1907-1922; leabhar riachtanas an chléirigh, 1910-1916; clár asbhaintí & ranníocaíochtaí faoin National Health Insurance Act, 1911 (rochtain shrianta), 1912-1943; leabhair lae airgeadais, 1920-1923;

BG/ARD/HSG/: Leabhar admhála tithíochta, 1913-1919

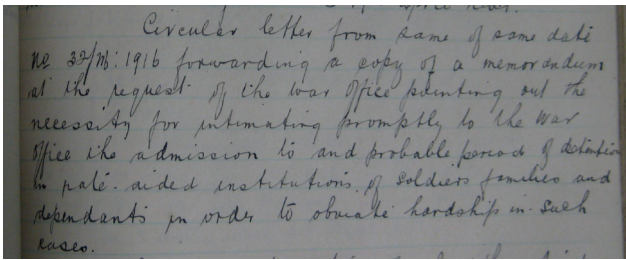
BG/ARD/MB/: Leabhair miontuairiscí, 1851-1924 le roinnt bearnaí. Le reáchtáil an tí oibre agus na gceantar íoclainne a bheag nó a mhór a bhaineann na miontuairiscí. Cuirtear sonraí staitistiúla ar fáil ar bhonn seachtainiúil faoi 'staid an tí oibre' agus tuairisceán ó na daoine díothacha ar fóireadh orthu lasmuigh de theach na mbocht. Cuimsíonn faisnéis eile tuarascálacha airgeadais; rátaí a bhailítear i dtoghranna; mionsonraí na bhforálacha a theastaíonn; tuarascálacha ó oifigigh leighis maidir leis na ceantair íoclainne; comhfhreagras a fuair an Bord; agus orduithe a rinneadh mar thoradh ar thuairiscí nó litreacha ó na hoifigigh faoisimh, máistir an tí oibre, agus oifigigh eile, an Coiste Cuartaíochta, Coimisinéirí Dhlí na mBocht (suas go dtí 1872) agus an Bord Rialtais Áitiúil (tar éis 1872).

BG/ARD/WA/: Tuairisceán ar thobac a eisíodh do phríosúnaigh shláintiúla agus bhreite de theach oibre Bhaile Átha Fhirdhia (ainmneacha san áireamh). Soláthraíonn an leabhar staitisticí faoin méid tobac a eisíodh ar bhonn seachtainiúil ar feadh tréimhsí leathbhliana, 1883-1924; leabhair póirtéirí ina bhfuil dátaí agus ainmneacha daoine a thugann cuairt, am dul isteach, dul amach agus filleadh ar theach na mbocht, agus tuairimí, 1907-1917; tuarascáil an Choiste Cuartaíochta ar mhaithe le feabhsúcháin ar theach na mbocht a bhreithniú, 1923

BG/ARD/WI/: Leabhair aiste bia laethúil ospidéal fiabhras Bhaile Átha Fhirdhia do dhaoine breoite ina bhfuil staitisticí ar an gcineál aiste bia agus bia a cuireadh ar fáil (rochtain theoranta), 1914-1923; tuairisceán seachtainiúil míochaine & leabhair

BG/DDK/MB/: Leabhair miontuairiscí, 1839-1924 le roinnt bearnaí

BG/DDK/WR/: Leabhar iontrála agus urscaoilte an doirseora marcáilte 'loistearí oíche', 1913-1914, 1916-1917

Comhairle Ceantair Thuaithe: Baile Átha Fhirdhia Uimh 1, Droichead Átha Uimh 1 (Lú) agus Dún Dealgan

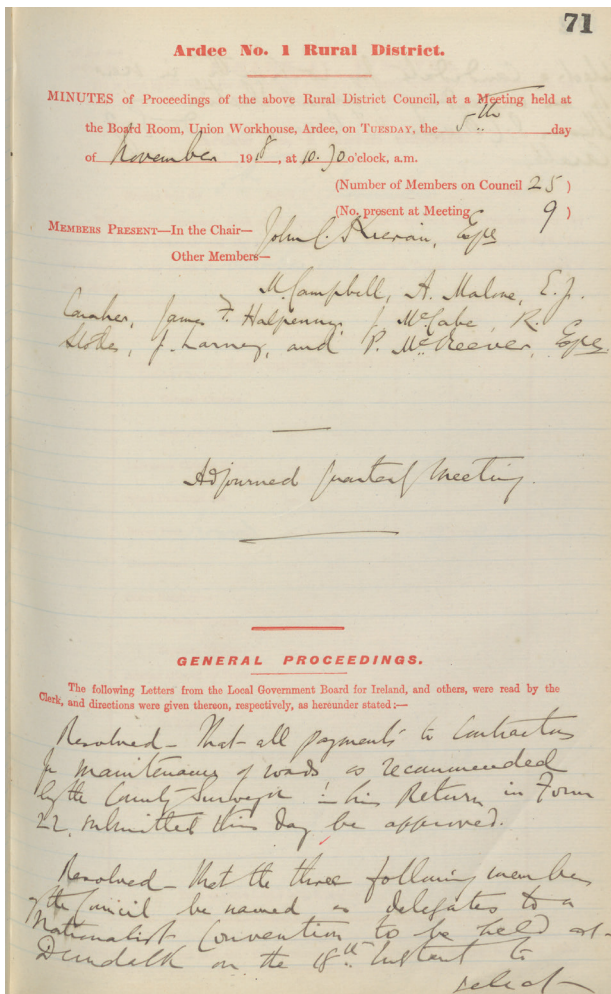
Maidir le daoine a chónaíonn i gceantair thuaithe, tháinig go leor gnéithe den saol faoi obair na gComhairlí Ceantair Tuaithe (RDCanna), a raibh sláinte sláintíochta agus poiblí, bóithre, oibreacha poiblí, tithíocht agus talamh a fháil chun teaghaisí a thógáil i measc a gcuid feidhmeanna. Rinneadh go leor de ghnáthghnó na gcomhairlí contae trí na comhairlí ceantair tuaithe óna mbunú i 1898 go dtí gur díothaíodh iad faoin Acht Rialtais Áitiúil, 1925 áit ar aistríodh a gcuid dualgas ansin chuig comhairlí contae.

Is spéisiúil díriú ar mhiontuairiscí na ndaoine a ndéantar dearmad orthu go minic faoi RDCanna toisc go dtugann siad léargas dúinn ar shaol na cosmhuintire, a raibh cuid acu ag streachailt le maireachtáil. Léiríonn na miontuairiscí an raon ábhar a láimhseáil na comhairlí agus a dtacaíocht agus a n-ímní faoi shaincheisteanna polaitiúla agus sóisialta áitiúla agus náisiúnta ag an am. Mar shampla, d'athdhearbhaigh Comhairle Ceantair Thuaithe Dhún Dealgan a dtacaíocht le Rialtas Dúchais ag rá '... tá rún againn leanúint leis an streachailt in aghaidh an fhreasúra go léir go dtí go ngéillfear d'éileamh na hÉireann

ar fhéinrialtas, go mbímid ag brath ar an Uasal John E Redmond agus ar an bPáirtí Éireannach chun mianta agus dóchas chine na hÉireann a thabhairt chun cinn go rathúil' (Iúil 1912, RDC/DLK/MB/001/011, lch122). Rith CCT Dhroichead Átha 'déanaimid comhghairdeas ó chroí leis an Uasal John E Redmond agus le Páirtí Parlaiminteach na hÉireann ar rith an Bhille um Rialtais Dúchais trí Theach na dTeachtaí' (13 Feabhra 1913, RDC/DRO/MB/001/007, lch162). I mí Lúnasa 1916, cheadaigh CCT Bhaile Átha Fhirdhia rún ag athdhearbhú a gcreideamh i bPáirtí Parlaiminteach na hÉireann agus 'ag cáineadh an rialtais as a sárú creidimh nuair a theip orthu an comhaontú sealadach beartaithe a dhéanamh maidir le Rialtas Dúchais a chur i gcrích, agus as leanúint den dlí comhraic sa tír' (Lúnasa 1916, RDC/ARD/MB/001/013, lch226). Sa bhliain 1917, rith Baile Átha Fhirdhia gur cheart ionadaíocht a dhéanamh ar Éirinn ag an 'Comhdháil Síochána tar éis an Chogaidh ... Éire a bheith ar cheann de na náisiúin Eorpacha is sine, agus ceann a mbeadh toradh an Chogaidh ag dul i bhfeidhm go díreach ar a leasanna' (Feabhra 1917, RDC/ARD/MB/001/013, lch 338). I 1914, 1917 agus 1918 rith CCT Dhroichead Átha 'vóta muiníne i bPáirtí Parlaiminteach na hÉireann' (10 Meitheamh 1918, RDC/DRO/MB/001/008, lch 362), agus in Aibreán 1918 shéan CCT Bhaile Átha Fhirdhia an togra coinscríofa ag cur in iúl 'an agóid is dáiríre atá againn i gcoinne Éire a áireamh sa Bhille Man Power agus an coinscríobh a bhrú ar an tír seo i gcoinne toil na ndaoine' (Aibreán 1918, RDC/ARD/MB/001/014, lch 310). Mar fhreagairt ar na stailceanna ocrais in Aibreán 1920 agus Deireadh Fómhair 1923 a bhí ar siúl i measc príosúnach polaitiúil poblachtach i bpríosúin na hÉireann, rinne CCD Dhroichead Átha agóid gach uair 'i gcoinne na cóireála mídhonna a cuireadh amú ... agus éilimid go scaoilfear na fir seo láithreach d'fhonn a sheachaint tragóid chorraitheach' (13 Aibreán 1920, RDC/DRO/MB/001/009, lch.155). I mí Iúil 1920, d'aithin siad rialtas Poblachtach na hÉireann i rún 'go n-admhaíonn an Chomhairle Ceantair Tuaithe seo a toghadh go cuí ... leis seo údarás Dháil Éireann mar Rialtas mhuintir na hÉireann a toghadh go cuí ...' (13 Iúil 1920, RDC/DRO/MB/001/009, lch221).

Ina theannta sin, glacadh rún i mí Lúnasa go n-ordófaí do sheirbhísigh uile na Comhairle a raibh post acu faoi Rialtas na Breataine éirí as an bpost láithreach. Déantar tagairt freisin d'éilimh ar dhamáiste do réadmhaoin ó Iúil 1921-Bealtaine 1923 i nóiméid 1923.

I measc samplaí de shaincheisteanna sláinte sóisialta agus poiblí tá litir ó Bhrainse Chontae Lú de Chumann na dTionóntaí Díshealbhaithe ag iarraidh ar CCT Bhaile Átha Fhirdhia suíomh do theachín beartaithe d'oibrí a athrú i mí Iúil 1912; díghalrú tithe; uisce glan agus caidéal uisce a thógáil; an ganntanas bainne atá faoi bhagairt sa tír, agus Scéim Mháithreachais agus Leasa Leanáí beartaithe i 1917; agus bearta a ghlac CCT Bhaile Átha Fhirdhia i mí na Nollag 1918 chun scaipeadh galar cosúil le tífós a chosc.

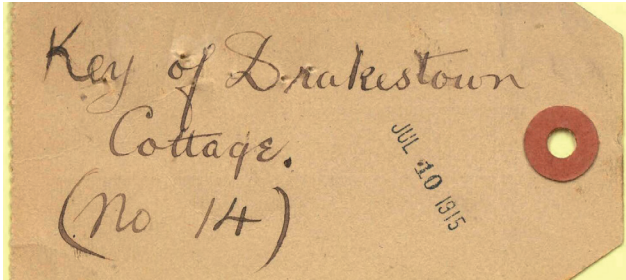

Mír athfhillteach ar chlár oibre na gcomhairlí ab ea éilimh ó lucht saothair. D'iarr litir ó Chonradh Talún agus Saothair Lú i mí Lúnasa 1917 ar CCT Bhaile Átha Fhirdhia sciar cothrom den talamh a

bhí ar fáil a fháil do na hoibrithe agus an leath acra breise do theachíní oibrithe a leathnú go Contae Lú. D'iarr Coiste Feidhmiúcháin an Chonartha ar an CCT deireadh a chur leis an gcóras conartha le haghaidh cothabháil bóithre agus saothair dhíreach a chur ina ionad 'chun fostaíocht a thabhairt agus chun díbirt lucht oibre ón tír seo a stopadh' (Feabhra 1918, RDC/ARD/MB/001/014, lch226). D'iarr Aontas Oibrithe Iompair na hÉireann freisin ar CCT Dhroichead Átha a mholadh don Chomhairle Contae 'oibríochtaí saothair díreacha a leathnú ar mhaithe le daoine dífhostaithe...' (04 Fea 1922, RDC/DRO/MB/003/002, lch126). Rinne CCT Dhroichead Átha agóid roimhe seo i gcoinne an íosráta pá a shocraigh an Bord Pá 'mar go mbeidh sé d'éifeacht aige curaíocht a laghdú ... agus dá bhrí sin dífhostú go leor oibrithe talmhaíochta ar thalamh a shaothraíonn lucht saothair fruilithe agus go speisialta oibrithe os cionn 50 bliain d'aois' (09 Deireadh Fómhair 1917, RDC/DRO/MB/001/008, lch222).

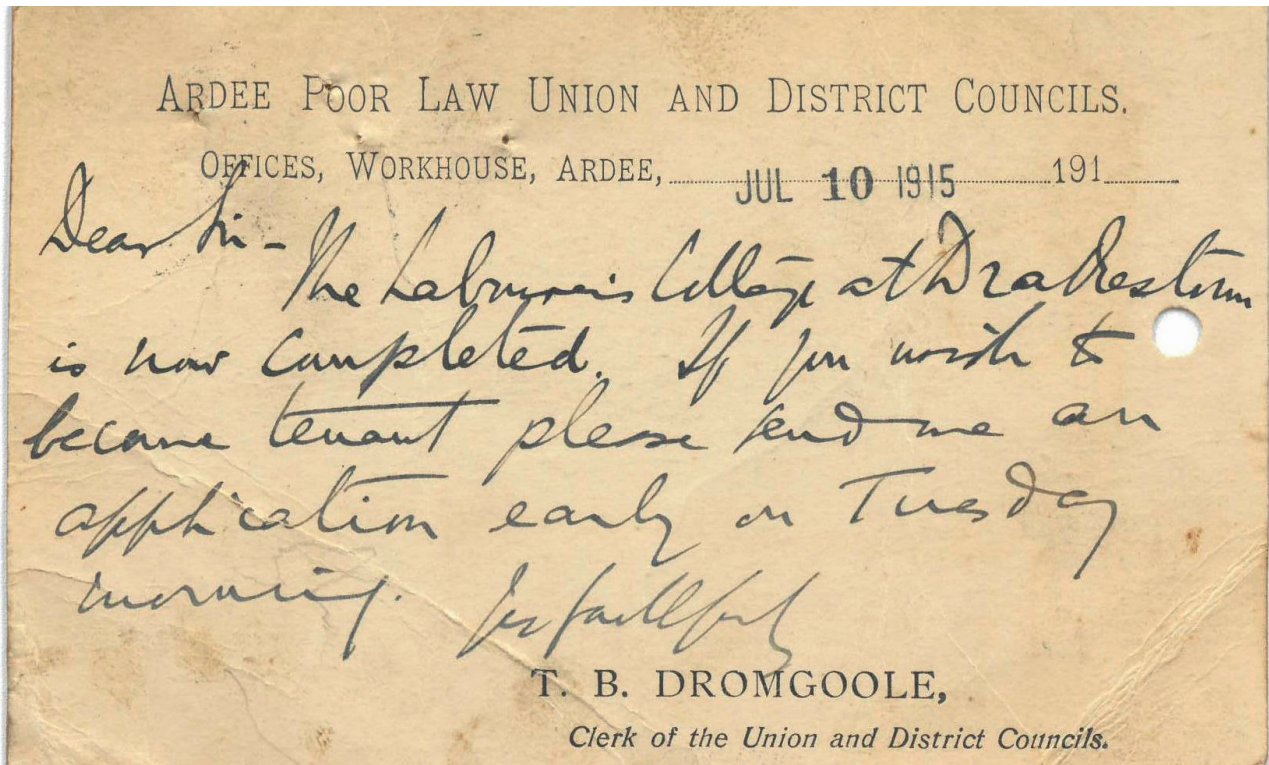
Rinne CCT Dhún Dealgan cúram den trádáil agus den tráchtáil, leis. Rith CCT Dhún Dealgan '... agóid láidir fhollasach i gcoinne an choraintín 12 uair an chloig d'eallach Éireannach atá beartaithe ag calafoirt Shasana á chur ina luí go ndéanfadh coraintín den sórt sin díobháil thromchúiseach do thrádáil eallaí na hÉireann agus go cinnte go ndéanfaí í a dhíothú go hiomlán' (Ean 1913, RDC/DLK/MB/001/011, lch282) agus rinne CCT Dhroichead Átha agóid go mbeadh sé ... 'neamhriachtanach agus éagórach don tír seo...' (Ean 1913, RDC/DRO/MB/001/007, lch146). D'iarr CCT Bhaile Átha Fhirdhia ar Fheisirí Parlaiminte Chontae Lú fiosrúchán rialtais a éileamh maidir le méid na díobhála d'iascairí áitiúla de bharr iascaireacht líonta fáinne ó mhótarbháid i mBealtaine 1916 agus rinne siad agóid i gcoinne onnmhairiú prátaí as Éirinn i mí na Samhna 1916. Mhol CCT Dhroichead Átha praghas seasta trí bliana ar ghráin agus ar phrátaí i mí Eanáir 1917 agus rinne siad agóid i gcoinne leathnú na nAchtanna 'Am Samhraidh' agus 'Am Greenwich' go hÉirinn 'agus a fhios acu go raibh an dá rud le chéile mar bhac tromchúiseach agus contúirt do shábháil na mbarr féir agus gráin ...' (13 Mar 1917, RDC/DRO/MB/001/008, lch101) agus i mí Iúil

1923, rith siad 'go ndíreofaí aird an Aire Iascaigh ar an ngá práinneach atá leis an tionscal leasú scadán ag Ceann Chlochair a atheagrú, tar éis é a bheith curtha ar fionraí le linn an Chogaidh Mhóir. Roimh 1914 d'aithin an Roinn Talmhaíochta sárchaighdeán na scadán leasaithe as Ceann Chlochair trí Bhranda Rialtais speisialta a dheonú dó.' Tá na hoibríthe sáraithe agus an gléasra ar fáil i gcónaí' (14 Jul 1923, RDC/DRO/MB/001/010, lch332).

Chomh maith leis na mionleabhair, tá taifid airgeadais éagsúla, dialanna an chléireach (Baile Átha Fhirdhia) agus na bhfo-oifigeach sláintíochta (Baile Átha Fhirdhia agus Dún Dealgan), mórleabhair maidir le tógáil teachíní, leabhair tuairisce agus leabhair bhailiúcháin na mbailitheoirí cíosa, agus taifid i ndáil le hoibreacha poiblí agus conarthaí. Tríd is tríd tá an bailiúchán beag agus neamhiomlán le bearnaí sa tsraith taifead.

Tá innéacsanna do chéad leabhair miontuairiscí Dhún Dealgan agus Dhroichead Átha le fáil ar ár suíomh Gréasáin.

Gluais Téarmaí:

ADM/ Administration

ENG/ Engineering

F/ Freedom Rolls

FIN/ Finance

HPA/ Health & Public Assistance

HSG/ Housing

MB/ Minute Books

MGT/ Management

PLA/ Planning

RB/ Rate Books

VB/ Valuation Books

WA/ Workhouse Administration

WI/ Workhouse Infirmary

WR/ Workhouse Relief

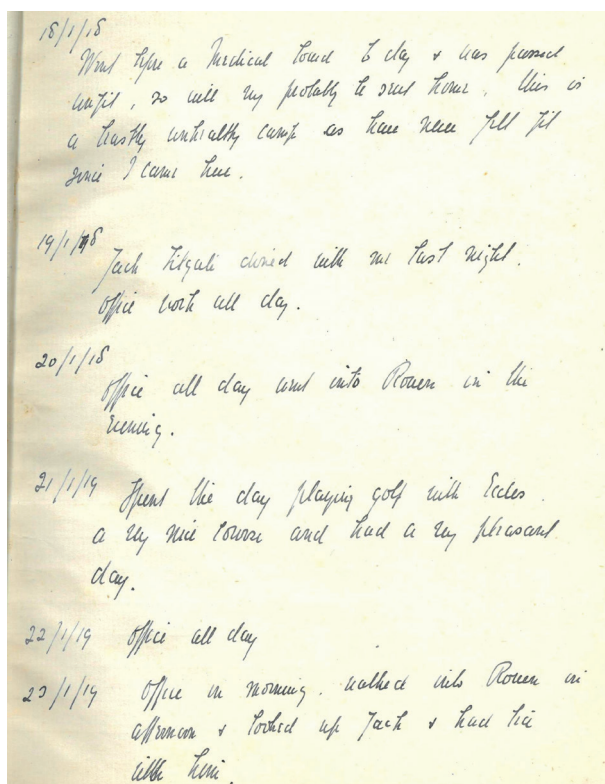
Páipéir Phríobháideacha

Is spéis le Cartlann Contae Lú taifid a fháil a bhaineann le gné ar bith d'fhorbairt Chontae Lú. Páipéir ó eagraíochtaí áitiúla, clubanna, cumainn, daoine aonair, scoileanna náisiúnta, nó gnóthais

atá i gceist. Má tá bailiúchán agat a mbeifeá sásta a bhronnadh orainn, seol ríomhphost chugainn ag archive@louthcoco.ie nó glaoigh orainn ag 042-9324358.

PP00001/ Páipéir de chuid Filgate as Lios Raithní

PP00001/004/011/001: San áireamh tá dialann ghearr ón 18 Eanáir 1918-22 Feabhra 1918 de chuid saighdiúir a bhí ar fianas sa Fhrainc le linn an Chogaidh. Níl aon dabht ach gur dialann Richard Alexander Bailie Henry (1877-1967), Filgate as Ráth Nístin, Baile Átha Fhirdhia ina dhiaidh sin, atá ann mar tá tagairtí ann do chuairt a thabhairt ar Rouen, bord leighis a mheas nach raibh sé oiriúnach do sheirbhís sna linte tosaigh, cead á lorg chun a choimisiún a scor (rud a deonaíodh do Henry i mí an Mhárta) agus a bheith i gceannas ar Chompántas Príosúnach Cogaidh. Bhí Henry ina Chaptaen ar Chapall na hÉireann Thuaidh (Cúltaca Speisialta). Bhí sé pósta ar Eileen Georgina Filgate as Lios Raithín, iníon le William de Salis Filgate.

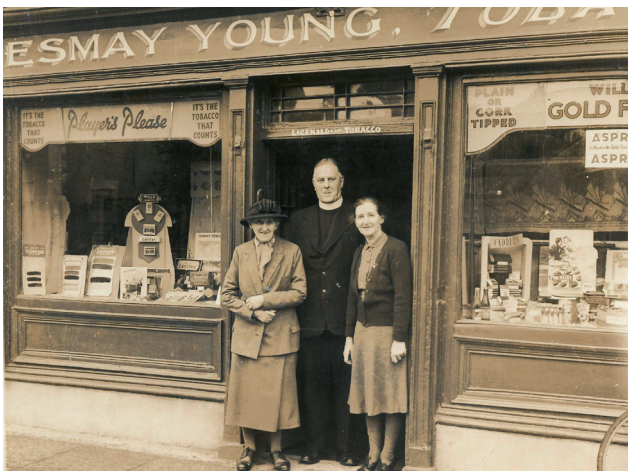
PP00011/ Bailiúchán Phríosún Dhún Dealgan

Bailiúchán eicléictiúil earraí a bhaineann le Príosún Dhún Dealgan. San áireamh tá:

- Cóip-litir agus grianghraf de Bernard O'Rourke, polaiteoir, a chaith seal i bPríosún Dhún Dealgan i 1916.
- Cóip-micreascannáin de chlár Phríosún Dhún Dealgan (an chóip bhunaidh sa Chartlann Náisiúnta), 1917-1931
- Athscríbhinn leictreonach de phríosúnaigh a d'éalaigh as Príosún Dhún Dealgan ar an 27 Iúil 1922, athscríbhinn de phríosúnaigh a tarrtháladh ar an 14 Lúnasa 1922 agus athscríbhinn de phríosúnaigh ó Mheitheamh 1917 go Lúnasa 1920, arna dtiomsú ag saorálaithe ó chóip-chlár an phríosúin agus ar fáil ar an leathanach gréasán 'Bailiúcháin Chartlainne' Chartlann Contae Lú.
- Leabhar síniúchán ina bhfuil tráchtanna agus sínithe breis is caoga a ceathair príosúnach Poblachtach a cuireadh faoi phianbhreith i bPríosún Dhún Dealgan i rith 1918, arna thiomsú ag Packie Flynn, Sráid na Cé, Dún Dealgan, 1918
- Litir ó Esmay Young, Plás Roden chuig a hiníon Jeannie Mahony, Droichead Átha ag tabhairt mionsonraí ar imeachtaí i nDún Dealgan le linn an Chogaidh Chathartha lena n-áirítear na Neamhrialtaigh a bheith ag scaoileadh leo ón Century Tower i mbéal dorais a siopa tobac. Labhraíonn sí faoi theacht thrúpaí an

tSaorstáit, staid na sráideanna i nDún Dealgan tar éis na troda, agus oibrithe iarnróid agus grúdlainne á gcur i bPríosún Dhún Dealgan go dtí go n-aithneofaí iad, 18 Lúnasa 1922

- Cóip-litreacha chuig Joseph McKenna, Oifigeach i Rannán an Tuaiscirt 4, agus é i bPríosún i bPríosún Dhún Dealgan, 1922-1924
- Plean Phríosún Dhún Dealgan lena n-áirítear plean urláir agus tailte le Jeremiagh J Hayes, maor na gceardaithe, [1914-1920idí]

PP00012/ Páipéir Theaghlaigh de chuid Caraher as Baile an Chairdinigh

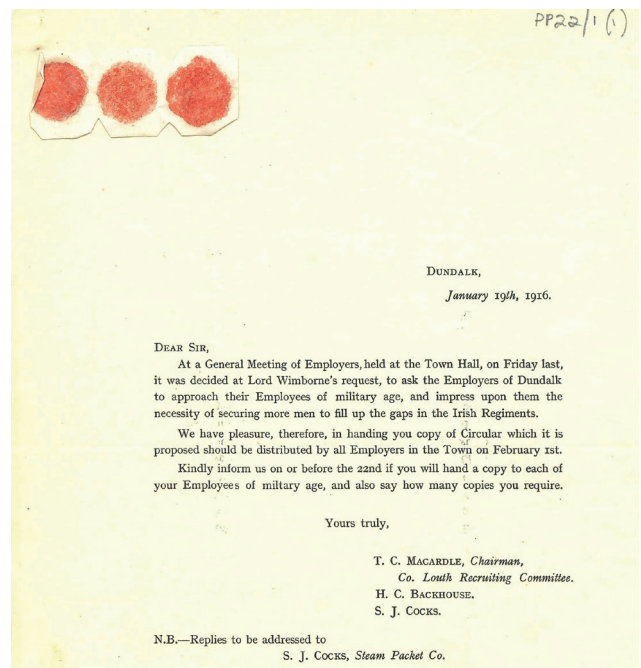
Doiciméid dhlíthiúla a bhaineann le hidirbhearta talún a raibh baint ag teaghlach Caraher leo, an 19ú haois den chuid is mó. San áireamh tá cóip-tíolacadh de Theach agus tailte Bhaile Anraí, Baile Átha Fhirdhia, 1912; fógra foriarratais maidir le heastát Richard Sidney Guinness, 1913; cóip de rialuithe teidil agus cóip de dheimhniú talún, 1917; cóip-aistriú morgáiste, 1917

PP00021/ Cáipéisí Dlí Dhún Dealgan I

Le haistriú agus léasú foirgneamh agus talún i limistéar Dhún Dealgan, an 19ú haois den chuid is mó, a bhaineann na gníomhais dhlíthiúla go príomha. I measc na samplaí tá dintiúr de chuid an Great Northern Brewery Company chun teach tábhairne a léasú ag 27 Sráid na Páirce, 1915; agus dintiúr maidir le Teach Mhuire ar Bhóthar Mhuire a bheith á cheannach ag Joseph agus Anna Siraux, 1919.

PP00022 Litreacha de chuid Choiste Earcaíochta Chontae Lú

Ciorclán a eisíodh ó Choiste Earcaíochta Chontae Lú chuig fostóirí i nDún Dealgan maidir le hearcú fostaithe isteach i Reisimintí Éireannacha a bhí ag troid sa Chogadh Mór san Eoraip an uair sin. Tagraíonn sé do ghníomhartha Pháirtí Parlaiminteach na hÉireann maidir le cosc a chur le leathadh an choinscríofa go hÉirinn, rud a spreag iarratais chun liostáil go deonach sa chogadh, 19 Eanáir 1916

PP00035/ Dintiúr de chuid Samuel Lockington and Company (ceannaí gail)

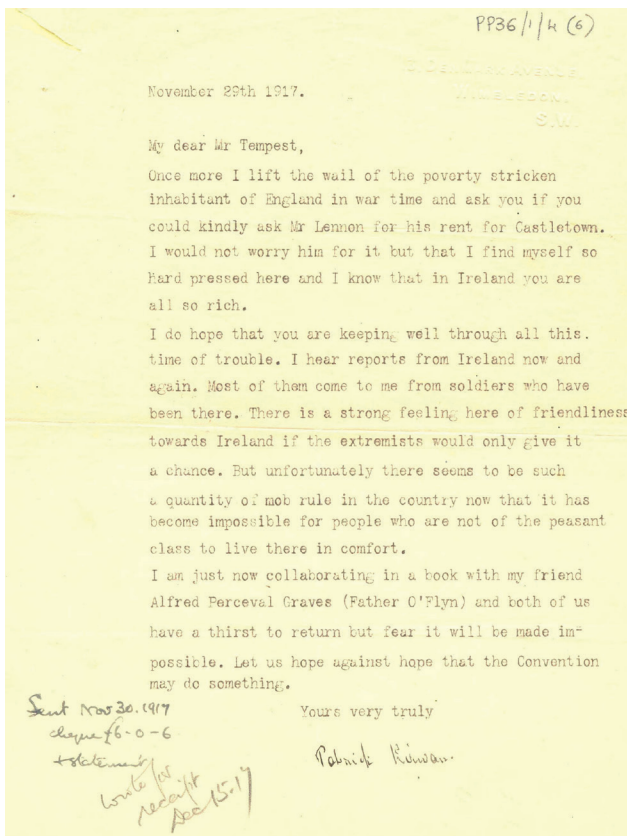
Comhfhreagras maidir le traenáil a mhéadú i nDún Dealgan le linn an chogaidh, Meitheamh 1918; agus comhaontú maidir le tionóntacht talún in An Grianfort, Deireadh Fómhair 1920.

PP00036/ Páipéir de chuid Kirwan Bhaile an Chaisleáin

Admhálacha íocaíochta agus comhfhreagrais ó Patrick Kirwan, Londain, (*mac le Maria Byrne agus William Kirwan*) chuig a ghníomhaire, William Tempest, a bhaineann le bainistíocht eastát Kirwan (Byrne) i mBaile an Chaisleáin, 1909-1918. Páipéir ina bpléitear go príomha le bailiú cíosa le

go leor tagairtí ó cáideacha don staid pholaitiúil in Éirinn agus i Sasana, lena n-áirítear:

- 25 Meitheamh 1917: 'an dóigh leat go mbeidh todhchaí ag Éirinn? Dá gceapfainn go mbeadh, rachainn ar ais. Ní fheicim mórán dóchais fágtha sa tír seo. Ach tá rudaí chomh neamhchinnte go bhfuil sé an-deacair breithiúnas a thabhairt.'
- 29 Samhain 1917: tagraíonn sé don bhochtaineacht aimsir an chogaidh i Sasana agus do 'riail na droinge' a bheith i réim in Éirinn.
- 22 Samh 1918: 'I mí Mheán Fómhair chuala mé gur maraíodh mo bhuachaill, gan é ach naoi mbliana déag d'aois, sa Fhrainc'.

PP00048/ Páipéir de chuid Eastwood

Cáipéisí dlí a bhaineann le baill de theaghlach Eastwood, as Baile an Chaisleáin, Dún Dealgan, cóip-phrobháidí agus uachtanna den chuid is mó. San áireamh tá cóip d'Uacht Major William Eastwood, 6 Cathlán Raidhfíilí Ríoga na hÉireann, a maraíodh idir an 6 agus an 12 Lúnasa 1915 i Gallipoli.

PP00054/ Cáipéisí Dlí Dhún Dealgan III

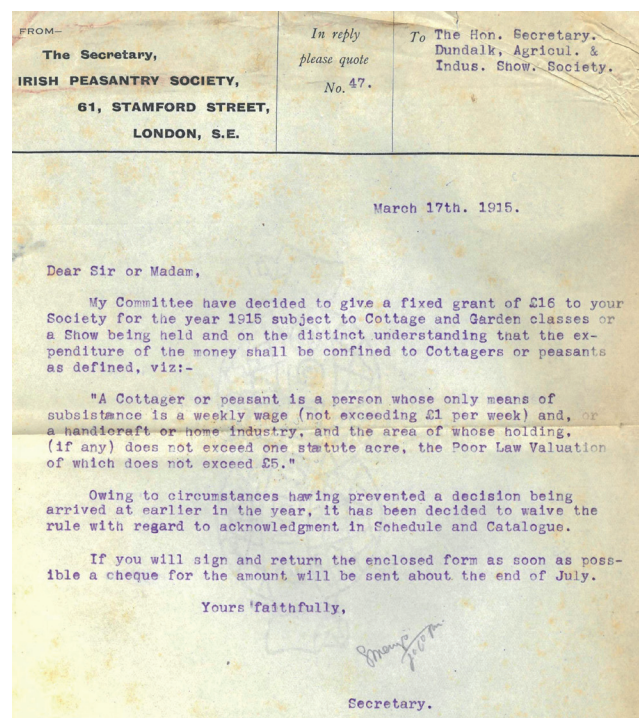
Cáipéisí dlí a bhaineann le cásanna réadmhaoine agus dlí shibhialta. Áirítear orthu roinnt míreanna ó 1912-1923.

PP00056/ Páipéir Johnston as Lios Dubh

Doiciméid dhlíthiúla, comhfhreagras agus admhálacha a bhaineann le teaghlach Johnston as Lios Dubh, Dún Dealgan, le líon beag earraí ó 1912-1923 lena n-áirítear litir ó Arthur Johnston chuig Rúnaí na hAireachta Cosanta maidir le hairm tine a bhí tugtha isteach aige cheana a thabhairt ar ais, 21 Bealtaine 1923

P/00057 Cumann Seó Dhún Dealgan

Cuntais agus roinnt comhfhreagrais ó 1912-1918 ó Chumann Seó Dhún Dealgan a d'eagraigh an seó talmhaíochta agus tionsclaíoch.

PP00059/ Páipéir Bhaile Átha Fhirdhia

Páipéir dhlíthiúla agus chorparáideacha a bhaineann le Baile Átha Fhirdhia, lena n-áirítear: sonraí díola trí cheant maidir le feirm i mBaile an Drácaigh ina raibh 363 acra, 1918, agus maidir le díol seacht bhfeirm ag Smearamair lena n-áirítear léarscáil d'eastát Taaffe ina raibh na lotaí, 1920

PARTICULARS AND CONDITIONS OF SALE

OF

Fee Farm Property

AT

Drakestown, Co. Louth,

TO BE SOLD BY PUBLIC AUCTION

On **TUESDAY, the 8th JANUARY, 1918, at 1 p.m.**

IN THE COURT HOUSE, ARDEE.

ALL THAT AND THOSE that superior Farm of land situated at Drakestown, Barony of Ardee, and County of Louth, containing 363 acres, 3 roods, 5 perches Statute Measure (or thereabouts) with the Residence and Out-offices thereon.

TENURE AND DESCRIPTIVE PARTICULARS.

The property is held under Fee Farm Grant dated the 30th day of October, 1858, at the yearly Fee Farm Rent of £76 os. 8d., now adjusted to £74 17s. 8d.

The Grant describes the lands thereby assured as ALL THAT AND THOSE the lands of Drakestown containing by estimation 207 acres 1 rood and 31 perches Irish Plantation Measure be the same more or less, bounded on the West by the lands of Smarmore, on the East and North by the lands of Kílpátrick, and on the South by the lands of Belpátrick, situate in the Barony of Athertree and County of Louth. The Grant contains a covenant by the Grantee, that it shall be lawful for the Grantor his heirs and assigns his and their servants with horses and carriages to bore, dig, and search for mines, minerals, coals, etc., on any part of the premises except houses and gardens allowing to the Grantee reasonable satisfaction for any damage done; and also a declaration that all turf marl limestone or limestone gravel should be for the sole use and advantage and improvement of the premises under the penalty of one shilling for every cartload thereof that should be thereafter carried off the premises for the use of any other land whatsoever; and that the Grantor should have power to distrain for the same as for rent and arrears.

The lands are subject, in addition to said Fee Farm Rent, to the following annual charges:—

- 1.—A yearly quit rent of £2 8s. 7d. with 2d. acquittance fee.
  - 2.—An annual instalment in Redemption of Tithes Rent Charge of £18 6s. 4d.
- The lands are also subject to the Charge and Mortgage mentioned in paragraphs 9 and 11 of the conditions of sale.

DESCRIPTIVE PARTICULARS.

Drakestown is about 2½ miles from Ardee, 4 from Dunleer, and 8 from Drogheda. The land is of superior quality suitable for mixed farming, containing superior old pasture and dry sound tillage land. It is easy of access, all the fields are conveniently divided, well fenced and watered by running streams and springs. The Residence is a well-built structure of three storeys and contains Dining-room, Sitting-room, Drawing-room, six Bed-rooms, Kitchen (with closed range), Servants' room, etc.

There is an enclosed yard adjoining with Coach Houses, Horse Boxes, Hay Lofts, Dairy, Cow Houses, Implement Houses, etc., an outer yard with Foddering Sheds, Stall-feeding Sheds—all stone built, and slated; and a large Hay Barn to hold 100 tons.

There is a lime-kiln and limestone quarry on the property.

COUNTY LOUTH.

Particulars and Conditions of Sale

OF

VALUABLE FARMS AT SMARMORE,

CO. LOUTH.

To be Sold by Public Auction

AT THE COURTHOUSE, ARDEE,

On **Wednesday, the 27th day of October, 1920**

AT ONE O'CLOCK,

By **JAMES MOONAN, Auctioneer,**

ARDEE AND DROGHEDA.

PARTICULARS.

To be Sold on behalf of the Owner, Captain George Taaffe, D.L., the following Divisions of the Townland of Smarmore, situate in the Electoral Division of Ardee, Barony of Ardee and County of Louth, with immediate possession, save of one small cottage and two dwellinghouses as hereinafter stated.

Save in respect of Lot 5, the Vendor will execute Transfers to the Purchasers of the several lots, and they will be sold subject to the Land Purchase Annuities, as stated opposite each lot.

The Vendor will execute a Fee-farm Grant to the Purchaser of Lot 5.

		A. R. P. Statute.	Land Purchase Annuity. £ s. d.
Lot 1	The Cavan	21 1 37	12 17 6
Lot 2	Big and Little Cabras	58 2 1	34 6 6
Lot 3	Kierán Field and Mullakeel	37 1 33	21 19 6
Lot 4	Big Carrigan and Building Field	49 2 0	29 0 0
			Fee-farm Rent.
Lot 5	Cowfield and Big Meadow	27 3 33	16 0 0
			Land Purchase Annuity.
Lot 6	Little Carrigan, Marrel Hole, and Upper Clintons	57 0 19	33 12 6
Lot 7	Dwellinghouse and Plot at Hog's Hill Bridge	0 1 34	0 10 0

PP00060/ Institiúid Fear San Nioclás, Dún Dealgan

San áireamh tá cluichí (billéardaí, leadóg bhoird) leabhair de chuid na hInstitiúide ina bhfuil sloinnte comhaltaí, 1914-1919 agus leabhar miontuairiscí, 1913-1923.

PP00067 Catalóg Ceant Pháirc Ghleann na bhFiach

Catalóg ceant de na sonraí maisithe agus na coinníollacha díola den eastát cónaithe ar a dtugtar Páirc Ghleann na bhFiach, a shíneann go dtí beagnach 2,000 acra reachtúil, a tairgeadh le díol an 6 Bealtaine 1920. Cuimsíonn an chatalóg grianghraif den taobh amuigh agus taobh istigh den teach mór i bPáirc Ghleann na bhFiach, faisnéis stairiúil faoin bpáirc, tuairisc ar na seomraí sa teach agus méid na dtailte atá san áireamh sa díolachán. Tá léarscáil ann freisin.

RAVENSDALE HOUSE (Front View).

RAVENSDALE HOUSE (Southern Angle).

PP00069/ Bailiúchán Roden

Baineann sé le heastát Dhún Dealgan de chuid iarlaí Roden, den chuid is mó san ochtú haois déag agus sa naoú haois déag agus a chuimsíonn léasanna go bunúsach. Mar sin féin, tá roinnt comhfhreagrais agus páipéir eastáit a théann siar go dtí tús an fhichiú haois.

PP00075/ Taifid Eaglais Phreispitéireach Dhún Dealgan agus Chairlinn

San áireamh tá rollaí comaoineach do Chairlinn, 1912-1923, do Bhaile an Ghearlánaigh, 1912-1917; ráiteas comparáideach do 1913 & 1919 ag léiriú sonraí stipinn do Chairlinn, Baile an Ghearlánaigh, agus Dún Dealgan, c.1920; leabhar miontuairiscí coiste do Dhún Dealgan, 1912-1917; comhfhreagras gnó coiste, Dún Dealgan, 1913-1914; rúin coiste, Dún Dealgan, 1914; earcú seacraisteora, Dún Dealgan, 1915-1916

PP00076/ Dundalk & Newry Steam Packet Company

Tuarascálacha innealtóra don ghaltán "Bessbrook" ina sonraítear dátaí, am na dtinte lasta, amanna seoltóireachta agus teachta, sonraí seoltóireachta long, an aimsir, stóir a tógadh i Learpholl: tonnaí guail agus ráitis, 1917-1918.

Faoi aimsir an Chéad Chogaidh Dhomhanda (1914-1918), bhí an Chuideachta ag onnmhairiú beostoic, uibheacha, im agus táirgí talmhaíochta eile agus ag iompórtáil aráin agus earraí ginearálta ó Shasana.

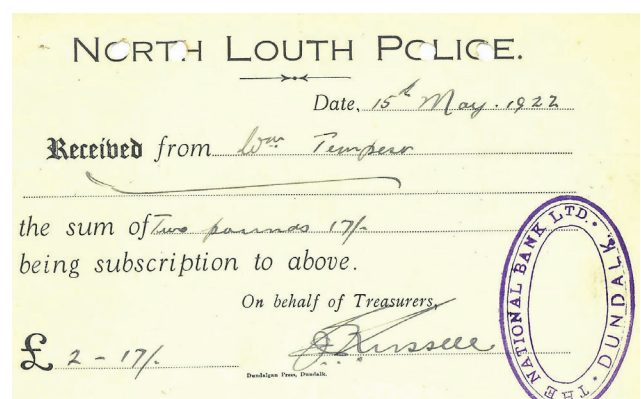
P/00082 Cartlanna Ilghnéitheacha Lú

Bailiúchán measctha de nithe gearrsholta agus cartlanna eile a bhaineann le Lú; áirítear leis:

- Bille láimhe a thugann fógra faoi mhórshiúl solas tóirse chun síniú an Bhille um Rialtais Dúchais a cheiliúradh, sínithe ag baill de Léig na nÉireannach Aontaithe. Gairtear ann 'assemble in your thousands to celebrate the dawn of a new era for our country (tagaigí le chéile in bhur mílte chun tús ré nua a cheiliúradh dár dtír', 18 Meán Fómhair 1914
- Ciorclán ó TJ Clancy, rúnaí oinigh Phóilíní Lú Thuaidh, Halla an Bhaile, Dún Dealgan a fuair William Tempest, Sráid Crowe, Dún Dealgan ag tagairt don chinneadh fórsa póilíneachta sealadach a bhunú do Dhún Dealgan agus do Lú Thuaidh agus ag iarraidh síntiús ina leith, ag tabhairt ainmneacha na gcisteoirí agus tá admháil do shíntiús Tempest i gceangal, 15 Bealtaine 1922; Páipéar ceanteidil Phóilíní

Lú Thuaidh le nóta ag rá 'all above taken prisoners by Provisional Government Troops on July 17 and force dissolved (ghabh Trúpaí Sealadacha an Rialtais na daoine thuas ina bpríosúnaigh ar an 17 Iúil agus díscáileadh an fórsa)' [Iúil 1922]

- Ciorclán ina soláthraítear ainmneacha ar an gcoiste a bunaíodh d'Fhórsa Póilíneachta i mBaile Átha Fhirdhia go dtí go dtiocfaidh 'an Garda Cathartha i bhfeidhm' agus go n-iarraíodh sé síntiús i dtreo é a chothabháil, Márta 1922
- Bileog Rothaíochta agus Spóirt Lúthchleas Bhaile an Riabhaigh, 15 Meitheamh 1913
- Ciste Bronntanais Slattery: liosta clóite síntiúsóirí, 8 Meitheamh 1921

PP00084/ Páipéir de chuid Charles MacMahon

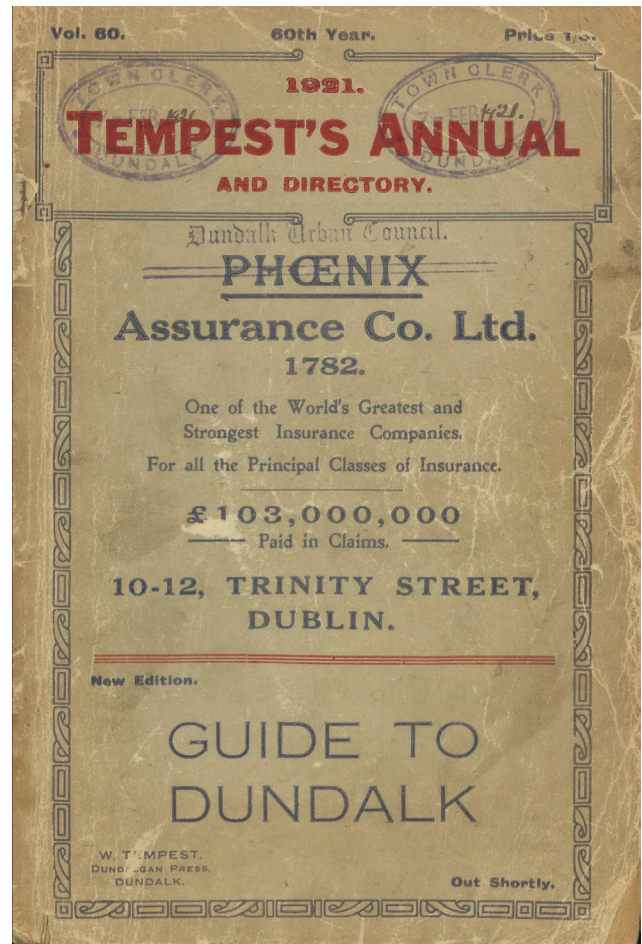
Charles MacMahon, aturnae: páipéir dlí agus comhfhreagras ón naoú haois déag den chuid is mó, eagraithe de réir cliaint.e Cuimsíonn sé roinnt míreanna ó 1912-1923 a bhaineann le hidirbhearta talún agus le riarachán eastáit.

PP00087/ Cumann Seó Dhún Dealgan

Leabhar gearrthóg nuachtáin de chuid Chumann Seó Dhún Dealgan tógtha as nuachtán an Dundalk Democrat ag tosú i 1891 agus ag clúdach na tréimhse 1912-1923.

PP00089/ Bliantáin an Tempest

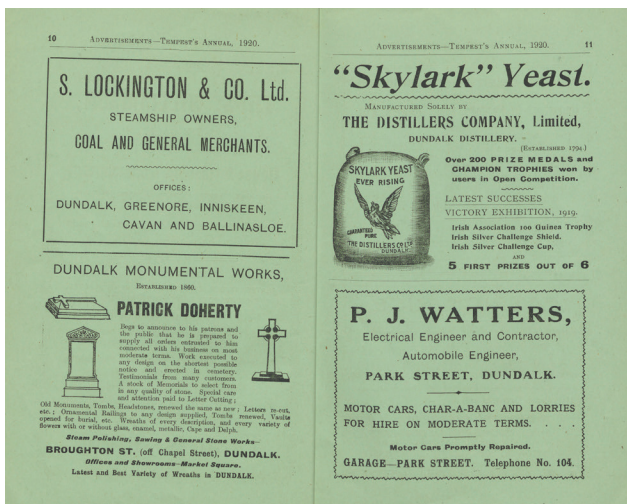
Is eolaire gnó do bhaile Dhún Dealgan iad na bliantáin agus tá faisnéis iontu faoi bhailte eile i gContae Lú agus in aice leis an gcontae. Tá a bhformhór maisithe le grianghraif d'fhoirgnimh, d'imeachtaí, de ghrúpaí agus de dhaoine aonair. Ó 1913 ar aghaidh, áirítear eolaire sráide do Dhún Dealgan sna bliantáin. Ina theannta sin tá fógraí báis, beathaisnéisí agus cuntais stairiúla luachmhara ar raon ábhar mar oideachas, tionscail áitiúla nó eagraíochtaí spóirt sna bliantáin. I measc na samplaí tá 'Origin of the Great War' (1916) agus 'Red Cross Work in County Louth 1914-1918' (1919). Tá rolla onóra i roinnt bliantán le hainmneacha agus seoltaí na bhfear a bhí ar seirbhís san arm nó sa chabhlach le linn an Dara Chogaidh Dhomhanda.

Tá dhá shraith neamhiomlána ag Seirbhís Cartlainne Chontae Lú a chuimsíonn na blianta 1912, 1913, 1916, 1918-1923 (gan aon eagrán i 1922). Mar sin féin, tá foireann níos iomláine sa Rannán Tagartha Áitiúil i Leabharlann an Chontae.

PP00095/ Cláir Amharclainne, Ceolchoirme agus Taispeántais Lú

Cláir agus paimfléid do léiriúcháin éagsúla lena n-áirítear: Taispeántas mínealaíne i músaem Oriel Bazaar, Meitheamh 1913; 'In Dark and Evil Days', dráma tírghrách Éireannach le The Ardonian Players a cuireadh ar stáitse i Halla an Pharóiste, Baile Átha Fhirdhia, Márta 1918; Cárta comhaltaí oinigh Chumann Córúil Dun Dealgan ag tabhairt mionsonraí faoi cheolchoirmeacha do shíntiúsóirí, 1920-1921; clár de chuid Chumann Córúil Dhún Dealgan don Cheoldráma 'Martha' de chuid Flotow, Márta 1921

PAROCHIAL HALL, ARDEE.
ST. PATRICK'S NIGHT, 1918.
THE ARDONIAN PLAYERS IN THE PATRIOTIC IRISH DRAMA,
"In Dark and Evil Days."

DRAMATIS PERSONÆ.

Myles Byrne (An Irish Patriot)	Mr. T. MacNELLO
Shamus Byrne (of Byrne Castle; Myles' Father)	Mr. A. MacENTEE
Jacob Daly (A Spy and Informer)	Mr. T. FARRELLY
Andy M'Guinness (A Little Irish Gossoon)	Master T. O'BRIEN
General Lake (President of the Courtmartial)	Mr. S. MALONE
Major Fitzgerald (An English Officer)	Mr. P. ROE
Capt. Hunter Gowan (of the Wexford Yeomanry)	Mr. P. J. POLLARD
Sergeant Brown (of the English Army)	Mr. T. McGUINNESS
Corporal Jones Do.	Mr. F. BRANAGAN
Private Atkins Do.	Mr. T. EAKINS
Kathleen McGrath (A True Irish Girl)	Miss C. STOKES

SYNOPSIS.

ACT 1. SCENE Exterior of Byrne Castle, Wexford—The Arrest.
ACT 2. SCENE The English Headquarters—Sentenced to Death.
ACT 3. SCENE (1) Exterior of the Barracks—A Last Farewell.
(2) The Barrack Square—The Execution.
ACT 4. SCENE (1) Exterior of the Barracks—"He Lives!"
(2) Interior of the Barracks—The Escape.
ACT 5. SCENE The Shanty on the Cliff—Little Andy's Death.
ACT 6. SCENE The Cliff by Moonlight—Retribution.
Period—1798.

FOLLOWED BY
A SHORT CONCERT PROGRAMME,
And concluding with a Laughable Sketch—
"Troublesome Servants."

DRAMATIS PERSONÆ.

Mr. Bullfrog (troubled with Gout and a very bad temper)	Mr. T. FARRELLY
Barney Blake (a blundering numskull, who does everything "Right wrong")	Mr. P. J. HANRATTY
Biddy Blake (his Sister, anxious to please, but can't)	Miss C. STOKES

Selections by the Alagos Orchestra.
Final "St. Patrick's Day."

PP00116/ Leabhair Chuntais na bhFear Oibre

Leabhair chuntais ina sonraítear ainmneacha oibríthe, méideanna a íocadh leo agus roinnt tuairimí ar an gcineál oibre a rinneadh nó ar an gcaoi ar íocadh iad (ní léir an t-úinéir), 1912-1913

PP00117A/ Doiciméid Shaorstát na hÉireann

Bailiúchán beag doiciméad, a bhaineann go díreach le agus a gineadh le linn bhunú Shaorstát na hÉireann, 1920-1922. I measc na n-earraí inspéise tá foirmeacha dlí; foilseachán ar rialacha na mbreithiúna; páipéir chléireach Chúirt Paróiste Dhún Dealgan, Joseph Smyth, ag taispeáint an taobh riaracháin den chóras breithiúnach; cuid bheag de chlár na dtoghthóirí do cháin do Chrois an Mhaoir; agus cárta innéacs comhdaithe a bhaineann le Patrick Trainor, ball den IRA, as Na Mullaí, Contae Mhuineacháin.

PP00117B Cuntas Stairiúil ar Chumann Córúil Dhún Dealgan

Cuntas gairid ar stair Chumann Córúil Dhún Dealgan ó bunaíodh é go luath i 1916 go dtí deireadh 1919, c.1920.

PP00118/ Páipéir de chuid Joseph Dolan

Paris 15th November, 1918.

Dear Joseph,

It is just about a month since you wrote your letter, and I hope you will excuse the delay in answering. You will understand that we have little time for correspondence, so that when I do get a free moment at the office I take advantage of it to get off letters.

We were delighted to hear about dear May, and I have written to her, I am sure she will deserve everything good and I am sure all the nuns are sincerely glad for her.

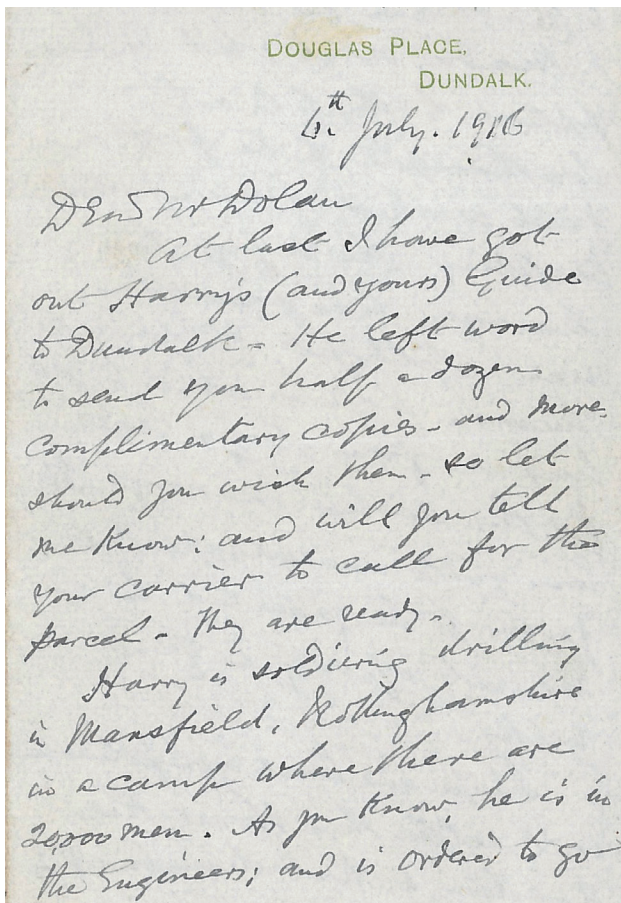
Since last I wrote there have been changes for the better on the front. You will have seen the splendid attack of the French at Verdun, and how they have sent back the Boches in four hours over round which they (the Boches) took as many mouths to swim, and at great loss. Verdun now takes a secondary place almost in the minds of the French, and so one hears any longer for the day, although it is in a very sad state, I read a letter from our old Travellers here, who is in the ravitaillement dep. (depot), and he said that he had passed through Verdun lately and there was not a house which had not suffered.... He also spoke of the tremendous stocks of ammunition which he had accumulated, and the enormous number of Germans both large and small which the Allies possessed....

These last two days there has been very good news from the Rhine, where the British have made a good advance. Unfortunately, swarms is now reconciled to a winter campaign, though if the "push" continues steadily as it is going at present, we may expect great things by the Spring.

You ask me about conditions in Paris. Well things have advanced enormously in price, and every day sees a new rise, first on one thing and then on another. Just now every one is worried, as we are threatened with lack of coal on account of transport difficulties, and incidentally lack of gas. Altogether these last few days have been rather worrying. First of all, on Sunday a bad fire broke out in one of the electric stations, with the result that half Paris was plunged in darkness, and everyone went rushing round trying to get candles

Bailiúchán measctha agus páirteach de chomhfhreagras le agus ó fhear gnó Bhaile Átha Fhirdhia, Joseph Dolan, a bhaineann lena theaghlach, a ghnó grósaera agus crua-earraí, agus na gníomhaíochtaí éagsúla a raibh baint aige leo, 1901-1933 den chuid is mó, mar shampla Conradh na Gaeilge, caomhnú na Gaeilge (baineann ceithre mhír le Coláiste Bhrighde in Ó Méith), Cumann Seandálaíochta Chontae Lú, agus an pholaitíocht. Tá go leor tagairtí ann do náisiúnachas na hÉireann, don staid pholaitiúil in Éirinn, don chríochdheighilt, don choinscríobh, don fhoréigean agus do Chogadh na Saoirse. I measc cuid de na comhfhreagraithe tá Horace Plunkett,

an tAthair Augustine (Mainistir Phroinsiasach na gCaipisíneach, Baile Átha Cliath), Philip MacMahon, John Dillon, TF McGahon, an tEaspag Daniel Cohalan, Thomas Callan Macardle, Edward Carson agus Michael Collins. Scríobhann Michael McGrath as Sr. Halla an Lín, Baile Átha Cliath chuig Dolan ag tabhairt cuntas finné súil ar an bhfulaingt agus an léirscios le linn Éirí Amach 1916; agus scríobhann Tessie a bhí ag obair in oifig The Times i bPáras i 1916-1917 nuacht a bhaineann leis an bhFronta agus srianta maireachtála i bPáras. Tá méid beag ábhar ann atá bainteach le reiligiún, baint Dolan le Scoil Éanna Phádraig Mhic Phiarais (1908-1912), Naomh Uinseann de Pól, Cumann Altranais Dúiche Bhaile Átha Fhirdhia agus Bhaile an Ghearlánaigh, Foraoiseoirí Náisiúnta na hÉireann, ceannach Pháirc Ó Méith, agus an Summer Time Act, 1916.

PP00120/ Páipéir Mhúsaem Dhún Dealgan

Is éard atá sa bhailiúchán seo ábhar a bhaineann le ballraíocht i gCumann Seandálaíochta Chontae Lú, 1912-1921; ceannach, athchóiriú

agus dó mhúsaem Dhún Dealgan a ndearna an t-arm damáiste dó agus a d'áitigh siad le linn an chogaidh chathartha, 1910, 1919-1923; eagrú glór-reim Dhún Dealgan, 1912; airgeadas, 1912-1920; taispeántí músaeim, 1914, 1918; árachas, 1916; agus fostú airíoch, 1916.

PP00127/ Cártáí poist de Chontae Lú

Bailiúchán beag de chártaí poist dubh agus bán foilsithe ag William Tempest, Dún Dealgan (1859-1918) ag taispeáint radhairc agus foirgneamh i nDún Dealgan den chuid is mó, ach i gcúpla áit eile freisin, c.1912-1918.

PP00135/ Albam Grianghraf an Chaptaein William Doran

Albam grianghraf teaghlaigh de chuid William Doran, Cathaoirleach Chomhairle Contae Lú 1913-1918 a bhí ar fianas le Fiúsailéirí Ríoga Bhaile Átha Cliath 9 sa Chogadh Mór, 1915-1923

PP00138/ Páipéir de chuid roinnt sagart de Chontae Lú

Bailiúchán comhfhreagrais idir sagairt agus doiciméid ghaolmhara eile. I measc na n-ábhar spéise don tréimhse 1912-1923 tá aistriú an Athar Harmon ó pharóiste Bhaile an Riabhaigh, Baile Átha Fhirdhia go Dún Geanainn, Co Thír Eoghain agus socrú i gcás maíomh i gcoinne eastáit i nDún Geanainn a raibh baint ag an Athair Harmon leis; litreacha chuig an gCanónach Urramach Patrick Lyons maidir le réachtáil pharóiste Bhaile Átha Fhirdhia lena n-áirítear an fhéidearthacht go

m bogfar an áit chónaithe mar gheall ar ráig tinnis i mBaile Átha Fhirdhia. Leabhar cuntas freisin ó 1919 do bhailiúchán an choimeádaí i mBaile Átha Fhirdhia ina bhfuil ainmneacha síntiúsóirí agus a ngairm nó a seoladh agus a méid curtha leo.

PP00140/ Mr Joseph Fitzsimons, Dún Binne, Dún Dealgan: Páipéir Dlí agus Airgeadais

Baineann siad go páirteach le gabháltas talún ag Dún Binne a bhí roimhe seo mar chuid d'eastát Balfour ach a cheannaigh an tionónta ó Choimisiún na hÉireann faoin Irish Land Act, 1903. Dátaíonn sé go 1847 ach tá cóip-uachtanna agus admhálacha ann ó 1912-1923.

PP00145/ Páipéir Dlí Callan V Gray

Mionteagasc don abhcóide thar ceann R&G Gray, cosantóirí, ar achomharc a éisteacht sa chás gur thiomáin siad inneall gaile agus vaigín agus gur bhuaill siad faoi chapailín agus trap de chuid John Callan, gearánaí, 1914-1915, agus go ndearna siad damáiste agus gortú dóibh.

PP00150/ Doiciméid maidir le Séipéil Bhaile Átha Fhirdhia

Clár na mBéilí, 1918-1919 (faoin New Public Meals Order, 1918)

PP00153 Grianghraf de William Doran

Grianghraf den Chaptaen William Doran, Cathaoirleach Chomhairle Contae Lú, in éide saighdiúra, c.1914-1918.

PP00160/ Dublin and the "Sinn Féin Rising"

Leabhrán cuimhneacháin ar 'Dublin and the "Sinn Féin Rising"', a d'fhoilsigh Wilson Hartnell & Co, Dublin, 1916. Tá cuntas ann ar an Éirí Amach lena n-áirítear léarscáil de chathair Bhaile Átha Cliath a thaispeánann na príomhphointí le linn an Éirí Amach, cóip mhacasamhla den Irish War News a eisíodh ó Ardoifig an Phoist le linn an Éirí Amach, grianghraif de Bhaile Átha Cliath i ndiaidh an Éirí Amach, cuntas ar roinnt ceannairí den Éirí Amach, portráidí, íomhánna de dhoiciméid lena n-áirítear iarsmaí Forógra agus iarsmaí de na hÓglaigh, agus fógraí.

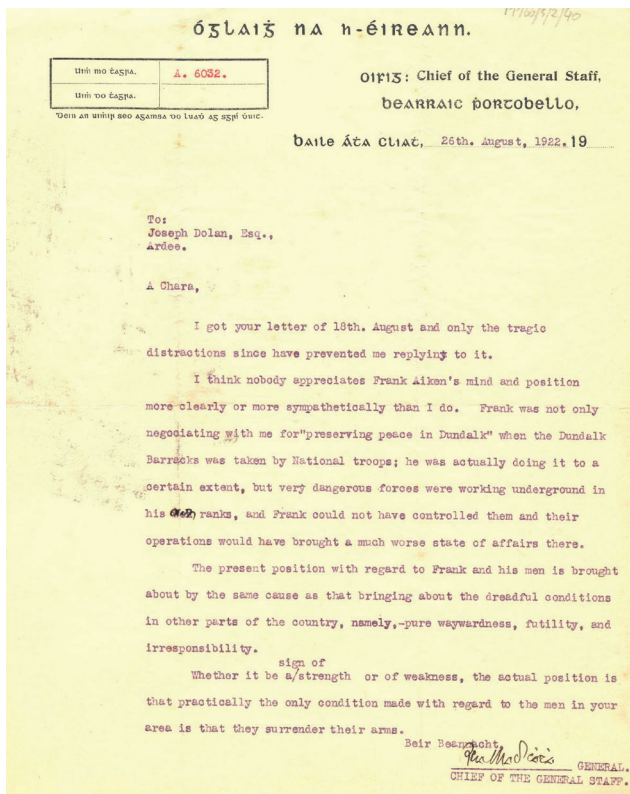

Ba é an Irish War News an nuachtán a d'eisigh fórsaí Poblachtacha an 25 Aibreán 1916. Ar an leathanach cúil tá an nuacht stairiúil 'Stop Press' ag fógairt go bhfuil Poblacht na hÉireann dearbhaithe, a scríobh Pádraig Mac Piarais fad a bhí an tÉirí Amach ar siúl. Luann sé an seachtar ball, tugann sé an scéala is déanaí ar an troid agus áitíonn sé ar shaoránaigh na hÉireann tacú leis an éirí amach.

PP00166/ Muintir Tempest agus an Dundalgan Press

Foinse luachmhar dóibh siúd atá ag déanamh taighde ar cheird na clódóireachta agus na foilsitheoireachta i nDún Dealgan nó ar stair agus seandálaíocht Chontae Lú. Tá cuntais ar an Dundalgan Press ann; líon mór comhfhreagrais le húdair a thugann léargas ar phróiseas cheird na foilsitheoireachta leabhar go luath san 20ú haois; comhfhreagrais a bhaineann

le fiosrúcháin ar ábhair stairiúla, ábhair atá le foilsiú in Iris Chumann Seandálaíochta Lú, ábhar seandálaíochta a chur faoi bhráid an Ard-Mhúsaem agus roinnt comhfhreagrais phearsanta teaghlaigh. Ina theannta tá barántas coimisiúin sealadach de chuid William Caxton Tempest san Royal Air Force mar Leifteanant i 1918; litir a seoladh chuig Joseph Dolan as Baile Átha Fhirdhia ón nGinearál Richard Mulcahy, Oifig an Chinn Foirne Ginearálta, Baile Átha Cliath maidir le Frank Aiken agus neamhrialaithe frithchonartha, 26 Lúnasa 1922.

PP00201/ Páipéir Choiste Chiste Tubaiste an SS Dundalk

Comhfhreagras agus ábhar airgeadais a bhaineann le riarachán agus bainistíocht Chiste Tubaiste SS Dundalk. Long thrádála ab ea an SS Dundalk a chuaigh faoi i 1918 agus í ag seoladh ó Learpholl go Dún Dealgan. Cailleadh fiche duine go tragóideach ar an ócáid.

PP00205/ Grianghraif Theaghlaigh Theach Pháirc an Reithin

Grianghraif a bhaineann le teaghlach McArdle as Teach Pháirc an Reithin, [1912] -1920í. Phós

Patrick Hughes, bunaitheoir Óglaigh na hÉireann Lú, Christina McArdle, iníon le Joseph H McArdle, Páirc an Reithin. (Féach PP00439/)

PP00206/ Paddy Mallon – Bailiúchán an Great Northern Railway (Ireland)

Ábhar a bhaineann go príomha le hOibreacha Innealtóireachta GNR (I) i nDún Dealgan, ach le cuideachtaí iarnróid eile freisin. Tá go leor léaráidí, líníochtaí agus sonraíochtaí clóite innill ghaile, innill ghluaiste paisinéirí agus earraí, tuarascálacha teicniúla ar rothar, agus gearrthóga preasa ó irisleabhair innealtóireachta a thiomsaigh príomh-innealtóir na ngluaisteán ó 1912-1933, George T Glover.

PP00207/ Pleananna Ailtireachta 'The Moorings'

Pleananna ailtireachta d'áit chónaithe phríobháideach: 'The Moorings', Bóthar an Sciobóil Dheirg, Dún Dealgan, leis an ailtire WS Barber, 1913

PP00231/ Páipéir Thaighde maidir leis an bhFoilseachán 'Dundalk: A Military History'

001/ Bileoga ón Public Records Office (PRO), Londain maidir le taifid mhíleata agus cóip de chuid de chatalóg PRO dar teideal '1914-1918 War and Post War Events'; liosta ainmneacha faoina gcuideachtaí míleata, 1922-1923; cóipeanna den Suirbhé Ginearálta Seachtainiúil - Ceannasaíocht Bhaile Átha Cliath do cheantar Dhún Dealgan, 1923; athscríbhinn de litir chuig Frank Aiken ó Pháipéir Uí Mhaolchatha, 1922; cóip-litir ó Cheanncheathrú Óglaigh Na h-Éireann chuig trúpaí agus cóip-léarscáileanna de Chomplacht E An Tiarnas, 1923; roinnt cóipeanna de thaifid mhíleata agus d'irisleabhair Bhriotanacha;

/002 Trí dhoiciméad ina liostaítear imeachtaí an IRA i nDún Dealgan agus Lú, 1919-1921;

/003 Fótachóip d'iarratas agus admháil ar ranniocaíocht i leith Póilíní Lú Thuaidh a bhunú, 1922;

/004 Fógra do ghunnáin, 1922; meamraim ó Choiste Míchumais Chrois Bhán na hÉireann, 1922; cuntas lámhscríofa le Michael Bellew ar a sheirbhís leis an IRA dá iarratas ar phinsean seirbhíse míleata, 1917-1923;

SECOND-HAND REVOLVERS IN STOCK
ALL IN PERFECT ORDER.

LOT 9
Webley (mark 5 and mark 6) British Service Revolver, .455 Calibre 6 inch barrel. Automatic Ejector.
100 in stock. Price.....each

LOT 10
Webley (mark 1, 2, 3, & 4.) British Service Revolver, .455 Calibre 4 inch barrel. Automatic Ejector.
800 in stock. Price.....each

LOT 23
Very fine well finished Spanish made Revolver Automatic Ejector, made for the British Government during the Great War in 1914. .455 Calibre All Blued. 5 inch Barrel. As Illustrated.
All are practically new.
2,200 in stock. Price..... each

LOT 11
Webley. Bulldog Solid Frame British Service Revolver. .455 Calibre R.I.C. Pattern, 3 inch barrel.
250 in stock. Price..... each

LOT 14
Special pattern Hammerless Automatic Ejector Revolver, takes .38 S. & W. Cartridge. 3 1/2 inch barrel. All blued as Illustrated.
All as New.
420 in stock. Price..... each

LOT 17 500,000 .455 Calibre British Service Revolver Cartridges, loaded with smokeless powder in good condition. Packed in tin lined cases of 1,000 & 2,000. Price..... per 1,000.

LOT 12 & 13 We have in stock about 100 each Colt and Smith and Wesson Service Revolvers. .455 Calibre, blued. 3 1/2 and 6 inch barrel. Price..... each

ALL ABOVE GOODS PACKED AND DELIVERED F. O. B. BELFAST.

/005 Cóip bileog d'aidhmeanna agus chuspóirí an Pháirtí Láir Náisiúnta, 1919;

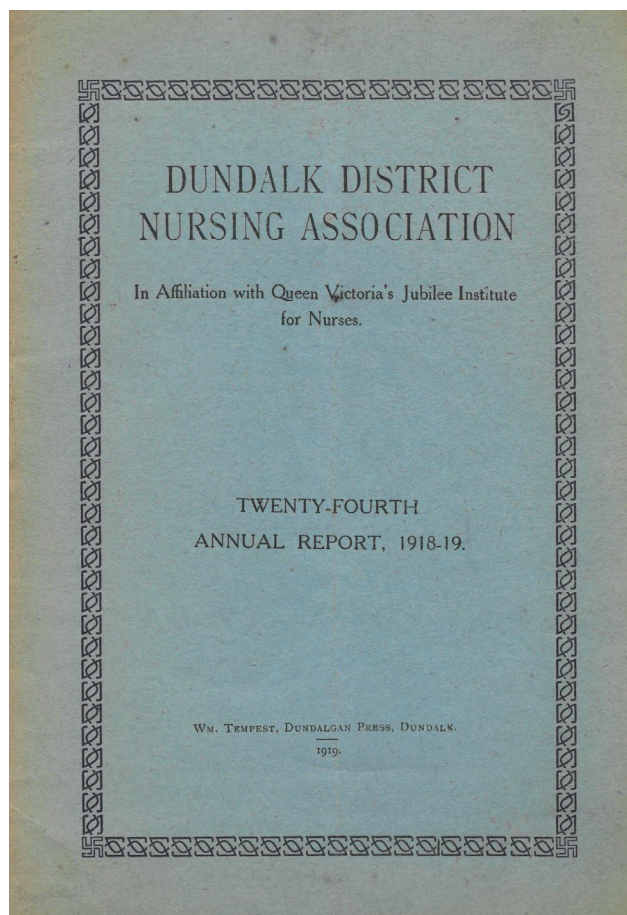
/007 Fótachóip d'ainmneacha saighdiúirí le hainm complachta agus áit lonnaithe, c.1917-1923;

/008 Cóip-Ordú Coinneála Saorstát Éireann de chuid A Mulhern, Dún Dealgan, 1923.

/009 Cóipeanna d'athscríbhinní d'agallaimh de Phil Hearty ag tabhairt mionsonraí ar eachtra i nDún Dealgan i 1920 agus Peter Bennett ar bheairic Dhún Dealgan a thógáil, 1922

PP00236A/ Cumann Altranais Ceantair Dhún Dealgan

An ceathrú tuarascáil bhliantúil is fiche, 1918-1919.

PP00237/ Réadmhaoin ar Cíos ar Eastát Uí Mhórdha Chairlinn

Áitribh ar cíos in eastáit Uí Mhórdha agus Dunsterville i gCairlinn, 1912-1923

PP00240/ Bailiúchán Macardle Moore agus a Chuideachta

Doiciméid dhlíthiúla agus comhfhreagras a éiríonn as leasanna na cuideachta in áitribh i gContaetha Aontroma, Ard Mhacha, an Chabháin, an Dúin, Bhaile Átha Cliath, Fhear Manach, Lú, na Mí, Mhuineacháin, agus méid níos lú a bhaineann le réadmhaoine i gContaetha Chill Dara, Liatroma, an Longfoirt, Thír Eoghain agus Loch Garman, áit ar thug úinéirí na réadmhaoine cead do Macardle Moore leann agus beoir a sholáthar do na tithe tábhairne; /003 leabhair dhíolacháin gníomhairí, 1917-1923; /005 leabhair litreach, 1912-1919; /006 líon comhaontuithe fostaíochta, 1914-1923, /006 comhfhreagras le ceardchumainn 1915, 1921, suiteálacha sa ghrúdlann, 1912-1923; /012 méid beag uachtanna, 1912-1922.

PP00245/ Doiciméid Uí Ghógartaigh

Staráí áitiúil agus ársaitheoir ab ea an tUrramach Thomas Gogarty (1877-1949). San áireamh tá dhá litir phearsanta ó Eoin MacNeill, 19 Páirc Hoirbeard, Baile Átha Cliath maidir le taighde Gogarty, go háirithe ar an Magh Slécht; agus cóip-litir ó David Lloyd, 10 Sráid Downing, Londain chuig Horace Plunkett, 25 Feabhra 1918 maidir le Coinbhinsiún na hÉireann.

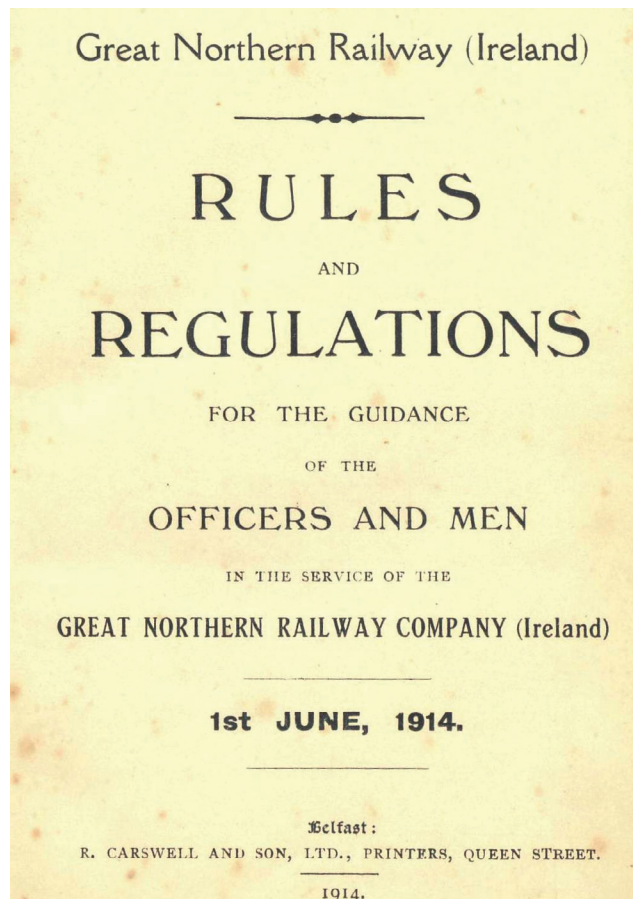
PP00256/ Grianghraif de Dhún Dealgan

Bailiúchán grianghraf a thaispeánann aghaidheanna siopaí éagsúla, radhairc shráide, iompar mar an GNR (I), radhairc ó dhrámaí, imeachtaí agus portráidí (cuid acu nár aithníodh), 1912-1923. I measc samplaí ón tréimhse tá Teach Pháirc Ghleann na bhFiach (a loisceadh i 1921), McGuill's Frontier Bar tar éis damáiste dóiteáin i 1921, portráid ghrúpa le bradán fearna a tairgeadh don Rí Seoirse V i 1915, agus mórshiúl os comhair Chaisleán Bhaile an Ghearlánaigh nuair a osclaíodh an t-aireagal i 1913.

PP00258/ Bailiúchán Cartlainne Mhór-Iarnród an Tuaiscirt (Éire)

Leabhar Rialacha agus Rialachán GNR (I), 1914; Leabhar Orduithe Ginearálta na Roinne Inneall Traenach, 1912-1923 agus Leabhar Tascóibre, 1916-1917; Leabhar praghsanna do Shiopa a Thógáil le Tascobair, 1921-1923

PP00263/ Páipéir de chuid Bernard Rice

Chuir Bernard Rice (1890-1963) spéis sa Ghaeilge agus i gcultúr na hÉireann agus bhí sé cairdiúil le Peadar O'Dubhda agus Peadar Carr. Bhí baint aige le baill d'Óglaigh na hÉireann agus níos déanaí bhí sé ar an ngrúpa a bhunaigh Fianna Fáil i nDún Dealgan. 001/001 / grianghraif de mhúinteoirí agus de mhic léinn Choláiste Gaeilge Ó Méith, 1912; 001/003 cóip-ghníomhais de chuid Mary Anne McDonald, Dún Dealgan, 1916, 1919; 002/ grianghraif de mhuintir Rice agus cairde leo, agus grúpghrianghraif de thurais Chonradh na Gaeilge, 1912-1923; :00 003 / cártaí poist ó áiteanna éagsúla in Éirinn, san Eoraip agus i SAM, 1912-1923; cárta poist de léirsiú ar son Rialtais Dúchais i mBaile

Átha Cliath, 1912, Dáil Éireann i seisiún, 1921 agus de Chomhdháil Síochána na hÉireann, 1921; 004 / foilseacháin lena n-áirítear Hall Caine, *The drama of three hundred and sixty five days: scenes in the Great War* (1915), Padraic Mac Piarais, '*An Mháthair agus scéalta eile*' (1916), Darrell Figgis, '*A Chronicle of Jails*' (1917), Padric Gregory, '*The poems of John Francis MacEntee*' (1917), agus Peadar Ó Laoghaire, '*Mo shlighe chun Dé*' (1921).

PP00279/ Comhlacht Gáis Dhún Dealgan Teoranta

Liosta bliantúil na mball, clár na mball, agus leabhair miontuairiscí 1912-1923

PP00281/ Dóiciméid Dhún Dealgan

Ciorclán maidir le bronnadh a rinneadh ar an Uasal James MacMahon mar cheiliúradh ar a cheapadh sa phost is airde sa tSeirbhís Poist in Éirinn, 1917; sonraí agus coinníollacha díola le haghaidh ceant poiblí Theach Chill Ó nDaighre, Droichead Átha, eastát Richard J Montgomery, 1918; bileog: 'How to get to Dun Dealgan (museum)', Dún Dealgan, [1912].

PP00282/ Bailiúchán Iontaobhas Oidhreacht Loch Cairlinn

/007 Meabhrán de phríomh-léasanna le tionóntaí ar eastát Uí Mhórdha, Cairlinn, 1912

/008 Cóip-ghrianghraif d'Iarnród Iúr Cinn Trá & an Ghrianfoirt agus de cheantar Chairlinn, 1912-1923

PP00286/ Páipéir Emerson

Leabhar airgid d'eastáit éagsúla i gcontaetha Lú, na Mí agus an Chabháin, ar ghníomhaigh Emerson mar ghníomhaire iontu, 1912-1923

PP00287/ Páipéir Thaighde ar Stair Mhíleata Dhún Dealgan, 1916-1923

/001 Cóip-liosta de na fir as Dún Dealgan agus an dúiche a ghlac páirt in Éirí Amach 1916

/002 Cóip-liosta den RIC (sean-RIC agus 'Na Dúchrónaigh') a bhí ag fónamh i gContae Lú go dtí gur scoireadh é i 1922

/003 Nótaí gairide ar an gCogadh Cathartha i dtuaisceart Lú agus in oirdheisceart Uladh le croineolaíocht imeachtaí, 1922-1923

/004 Grianghraif (go leor cóipeanna) d'imeachtaí a bhaineann le cogadh, 1919-1923

PP00294/ Doiciméid Shaorálaithe Aontachtaithe Chollann

Cóipeanna de dhoiciméid a bhaineann le hóglaigh aontachtacha i gCollann, i 1914-1915: eadhon an forógra bunaidh agus liosta sintiúsóirí an chiste raidhfíli a sholáthraíonn ainmneacha comhaltáí agus cuntas. Chomh maith leis sin, alt ar 'Collon Unionist Volunteers' le Larry Conlon.

Collon Unionist Volunteers Rifle Fund Subscription List

Name	Amount	Remarks
J. Scott	-	-
W. Hamilton	-	-
J. Brennan	-	-
W. Abraham	-	-
W. Kelly	-	-
J. Emerson	-	-
R. Emerson	-	-
L. Brennan	-	-
H. Little	-	-
R. Robinson	-	-
J. Campbell	-	-
W. Wade	-	-
J. Woods	-	-
R. Johnson	-	-
J. Daly	-	-
L. Brennan	-	-
J. Emerson	-	-
J. Emerson	-	-
W. Wade	-	-
W. Wade	-	-
J. Abraham	-	-

PP00297F The Distillers Company Limited

Leabhar Iontrála Ginearálta The Distillers Company Limited maidir le Drioglan Dhún Dealgan ag Plás Roden, Dún Dealgan, 1913-1923.

PP00303/ Páipéir de chuid Harold O'Sullivan

Litir lámhscríbhinne ó Horace Plunkett chuig an Chaptaen William Doran, ag tagairt do Choinbhinsiún na hÉireann, 10 Iúil 1917;

Cóip asphrinta de Chláir Chuimhneacháin na hÉireann 1914-1918 do Chontae Lú;

Cóipeanna de Tempest's Annuals (Bliantáin Tempest), eolaire gnó i nDún Dealgan, do 1912, 1913, 1918, 1919, 1920, 1923.

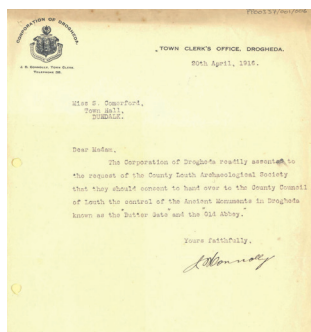
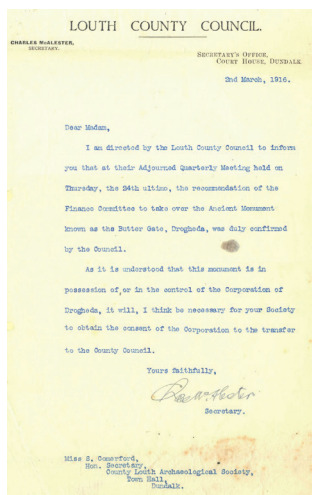
PP00309A/ Cáartaí Poist de chuid William George Abraham

Dhá chárta poist den Chéad Chogadh Domhanda de William George Abraham, de chuid Raidhfíli Ríoga na hÉireann, 1914, 1915.

PP00337/ Páipéir Chomhfhreagrais de chuid Sally Comerfords

Comhfhreagras a bhaineann le gnóthaí Chumann Seandálaíochta Chontae Lú do 1915-1918 le Sally Comerford mar rúnaí. I measc na n-ábhar tá cruinnithe den chumann, léachtaí, turais, dialann an chumainn agus cothabháil ar shuíomhanna áitiúla a bhfuil tábhacht seandálaíochta leo. Le linn na tréimhse seo, aistríodh séadchomharthaí stairiúla suntasacha chuig Comhairle Contae Lú, rud a thug deis don chumann páirt a ghlacadh ina gcothabháil. Chuaigh inni i rith an chogaidh i bhfeidhm ar an gcumann lena n-áirítear beirt bhall a chaill mic sa Chogadh, agus fionraí a dhialainne i 1918 mar gheall ar chostais táirgthe a bheith ag ardú.

PP00338/ Páipéir Chomhfhreagrais de chuid Joseph Martin

Comhfhreagras a bhaineann le gnóthaí Chumann Seandálaíochta Chontae Lú do 1919-1940 le Joseph Martin mar rúnaí. I measc na n-ábhar tá cruinnithe den chumainn, ballraíocht, músaem Dhún na nGall, irisleabhar an chumainn agus láithreáin agus séadchomharthaí stairiúla a chaomhnú.

PP00351/ Admhálacha de chuid Charles McKeever Receipts

Cóipeanna de chinn billí, admhálacha, barántais díbhinne ó cheannaithe áitiúla éagsúla chuig Charles McKeever, Collon, tionónta ar eastát Foster-Mása Ríona, 1920-1923. San áireamh tá cóip den fhoirm le haghaidh an Representation of the People Act, 1918

PP00359/ Major Brush, Eastát Brohatna

Leabhar cíosa an Mhaoir JER Brush (den 3ú Cathlán d'Fhíúsailéirí Inis Ceithleann) le haghaidh eastát Brohatna, Dún Dealgan, 1912-1918 le litreacha faoi iamh maidir le díol eastát Brush sa Lios Dubh, Co na Gaillimhe, 1912-1915

PP00361/ Eolas Taighde de chuid Thomas Hughes

Faisnéis taighde a tiomsaíodh in 2008-2010 ar Thomas Hughes, as Baile na Lorgan, Co Mhuineacháin, príobháideach i gCathlán 6 de na Connaught Rangers le linn an Chéad Chogaidh Dhomhanda, ar bronnadh Crois Victoria air (coinníodh Hughes i bPríosún Dhún Dealgan ar feadh píosa i 1924).

PP00365/ Taifid de chuid Rice's Pub

Leabhar airgid do Rice's Pub, Sráid Chlann Bhreasaí, Dún Dealgan. Ainmneacha gnólachtaí áitiúla, 1912-1923, le fáil ann.

PP00366/ Páipéir Bhaile Lias

- Beart billí ceardaithe ó cheannaithe áitiúla chuig Mrs Fortescue, 1915-1916

- Cárta Clárúcháin Siúcra na hAireachta Bia 1918 de chuid Edythe Fortescue, Baile Lias, 12 dhuine.

- Litir ó NB King chuig an gCoirnéal Butler, Droim Chatha faoi luacháil stoic agus barra ag Baile Lias, 1918.

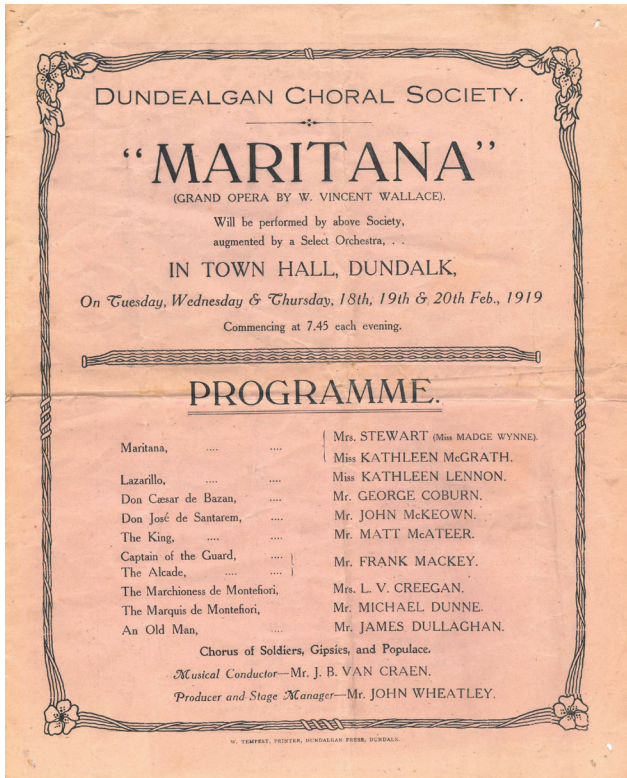
This part to be kept by the Householder.	M 48910	MINISTRY OF FOOD, IRELAND.	BEFORE March 3rd, 1918, the supplies of sugar at the shop where you have registered may not be sufficient for you to buy sugar there.
	SUGAR REGISTRATION CARD.		AFTER March 3rd, 1918, you should be able to buy at the shop where you have registered the authorised weekly allowance of sugar for your household. You must then be prepared to produce this part of your card whenever required to do so by the retailer named upon it.
	D. Name <i>John Tierney</i>	Address <i>Stephens Lane, Drogheda Co. Louth.</i>	If, after March 3rd, 1918, you have any difficulty in buying this weekly allowance from your retailer, you should communicate with the Local Executive Officer of the Food Control Committee for Ireland through the Local Police Barracks.
	E. Signature of Retailer <i>Stephens Lane, Drogheda Co. Louth.</i>	Address <i>Stephens Lane, Drogheda Co. Louth.</i>	NOTE:—It will be your duty in case of a reduction in the number of your household to make a corresponding reduction in your purchases of sugar. In case of any increase of household, your retailer will as far as possible allow a corresponding increase in your supplies.
	F. No. of persons <i>Five</i>	Initials <i>P.W.</i>	CAUTION.—Any person altering any entries made by the Representative of the Food Control Committee for Ireland on this card is liable on conviction to a fine not exceeding £100 or 6 months' imprisonment, or both.
	Sub-District <i>Gilbertstown</i>	S. 2.	
	Ireland?		

PP00371/ Leabhráin de chuid Choiste Cuimhneacháin Bhaile Átha Fhirdhia an tSean-IRA

Leabhráin chuimhneacháin maidir le marú Patrick Tierney agus Seán O'Carroll i 1920.

PP00390/ Bailiúchán Clár Amharclainne agus Paimfléad

Clár Chumann Córach Dhún Dealgan do 'Maritana',
1919

PP00391/ Grianghraif agus Doiciméid Eile de chuid Kitty McDermott agus Tommy Clarke

Méid beag grúp-phortráidí d'aisteoirí fear agus
ban agus grianghraif de radhairc ó dhramaí, 1912
[1915], 1920í

PP00395/ Athscríbhinn de Chás Cúirte Adhmaid Eastát Mhása Ríona

Cóip d'athscríbhinn fianaise i gcás cúirte Rudd v
Rea san Ard-Chúirt Bhreithiúnais, Éire maidir le
hadhmad ar eastát Mhása Ríona i 1921. D'áitigh na
ceannaitheoirí (gearánaí, an tUasal TA Rudd) gur
cheannaigh siad an t-eastát, dá bhrí sin gur leo an
t-adhmad, agus d'áitigh na cosantóirí (cosantóir,
an tUasal David Rea) gur cheannaigh siad an
talamh seachas an t-adhmad.

PP00396/ Drámaí de chuid Údair as Contae Lú

Ulstermen le Arnold Marsh, 1921

PP0402/ 1916-1923 Ábhar de chuid Óglaigh Lú: Hall, Hanratty, Mulhern

/A Dhá shuaitheantas 1916 agus dhá shuaitheantas
de bhrtach na hÉireann.

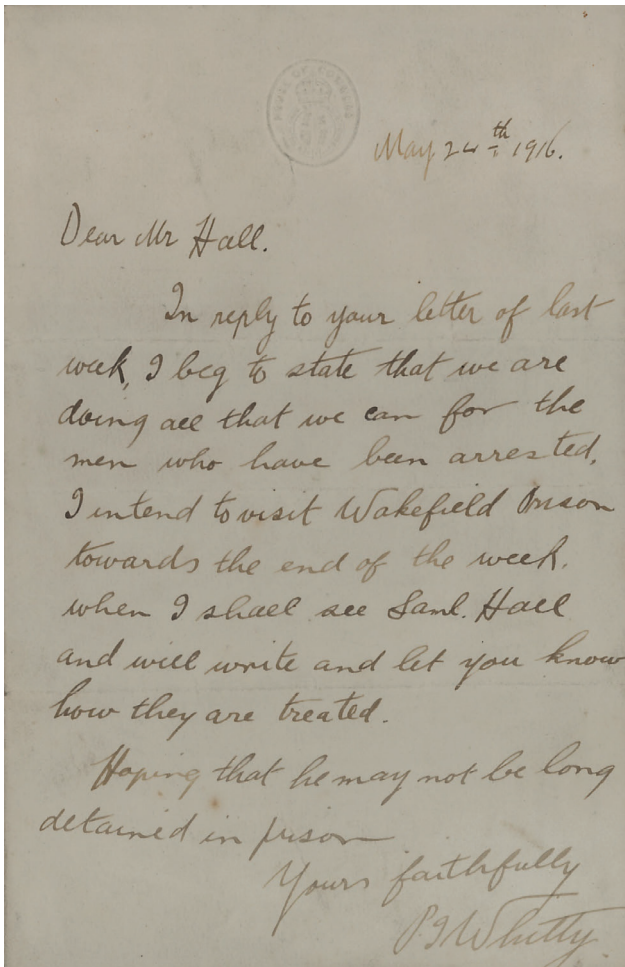
/B Cóip-litir ó PJ Whitty, MP Lú chuig Samuel Hall,
Príosún Wakefield ag tagairt d'iarrachtaí ar son
príosúnaigh Éireannacha, Bealtaine 1916

/C Cóip-litir ó James Hanratty, Campa Frongoch,
chuig Miss Hall (deirfiúr le Samuel Hall), Deireadh
Fómhair 1916

/D Cóip-ráiteas de chuntas Gerard Mulhern,
Campa Bhaile Coinnleora, Deireadh Fómhair 1921.

/E Cóip-ordú coimeádta eisithe chuig Annie
Mulhern, Dún Dealgan ó Richard Mulcahy, Aire
Cosanta, Lúnasa 1923

/F Cóipeanna de leabhar síniúchán a choinnigh
Annie Mulhern, Mountjoy Jail, Eanáir 1923

PP00404/ 1916-1923 Ábhar de chuid Óglaigh Lú: Thomas Corcoran agus daoine eile

Dhá chóip-ghrianghraf de phríosúnaigh i bhfeisteas siúinéara ag Campa Sutton Veney (Campa Arm Wiltshire), lena n-áirítear Thomas Corcoran as Dún Dealgan, Márta 1915; agus cóip-litir ar sheirbhís 1916, [1930í-1940idí]

PP00405/ 1916-1923 Ábhar de chuid Óglaigh Lú: Michael Bellew

Cóip de bharántas gabhála do Michael Bellew, The Long Avenue, Dún Dealgan, ag ordú go ndéanfaí Bellew a imtheorannú i gCampa Bhaile Coinnleora nó i gCampa an Churraigh, Feabhra 1921

PP00409/ Cartlann Teaghlaigh Taaffe

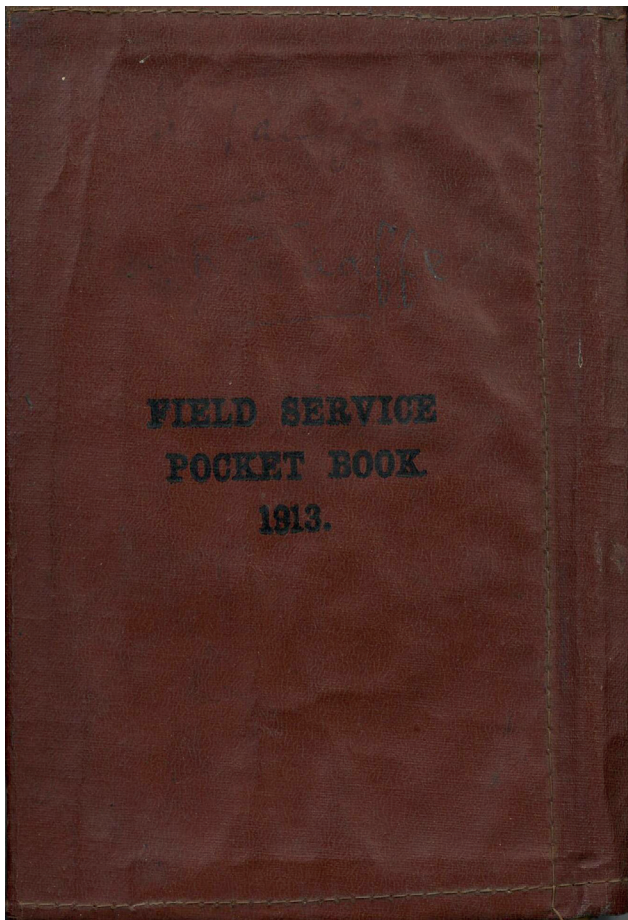
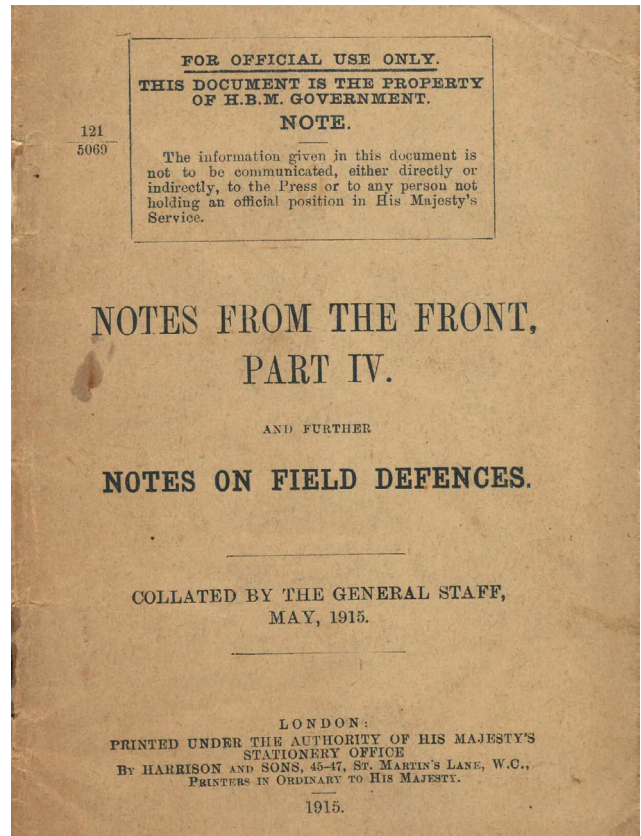
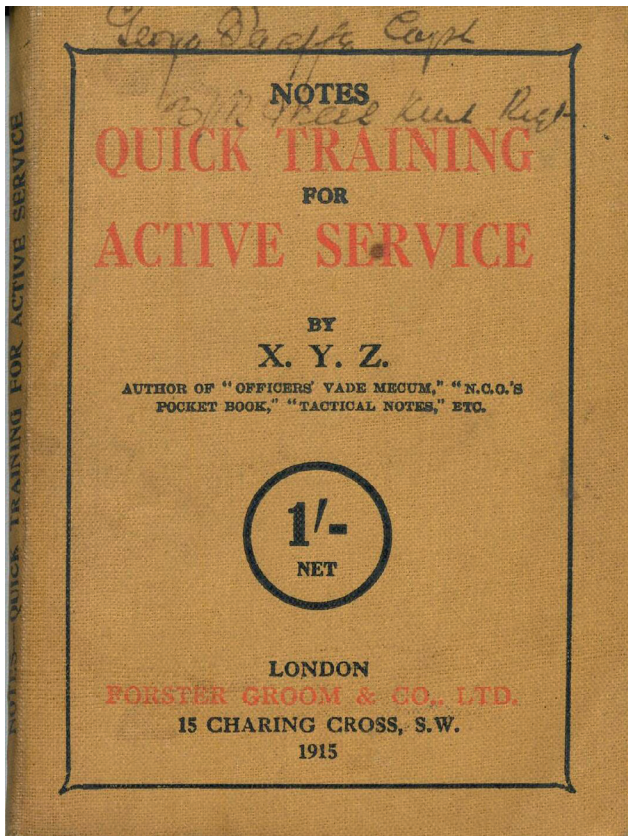
Litreacha agus cáipéisí ón 19ú haois den chuid is mó a bhaineann le muintir Taaffe. San áireamh tá coimisiún ag ceapadh George Taaffe i gCúltaca Speisialta Oifigeach, 1914; cóip-leabhar litreach a choinnigh George Taaffe 1916-1917; portráid de George Taaffe in éide, 1920í; agus lámhleabhair mhíleata éagsúla, 1910idí.

PP00403/ 1912-1923 Ábhar ó Dheich mBliaana na gCuimhneachán: An Captaen James Boyle; Fusilier O'Leary

/A Cóipeanna de pháipéir ar an gCaptaen James Boyle, Arm Saorstát na hÉireann, a bhí i gceannas ar gharastún sa Ghrianfort agus a maraíodh i luíochán ag Carraig an Mharasclaigh ar an 4 Samhain 1922 ag buíon Neamhrialtach (frithchonradh). San áireamh tá grianghraif de Boyle agus baill de Bheairic RIC an Ghrianfoirt, Márta 1922.

/B Grianghraf de bhonn haca agus 'Hockey League 1921-1922 runners up "A" Coy. 5498 Fus. O'Leary' inscríofa air agus labhras timpeall a chúil agus '2/ RDF' air sin. Bhall d'Fhíúsailéirí Ríoga Bhaile Átha Cliath ab Fusilier O'Leary. Tháinig seanathair an taiseora ar an mbonn seo agus páirc a treabhadh aige sna 1930idí sa Ghráinseach Mhór, An Ghrianfort, áit a gcoinníodh an t-arm a gcuid capall i stáblaí go luath sna 1920idí.

PP00410/ 1916-1923 Ábhar: Bridget McCrave, George Hughes

Cóip-ghrianghraif de theach teaghlaigh Hughes i mBaile Sheinicín i 1916 agus de George Hughes mar bhall den Bhanna AOH i mBaile na Lorgan. Cóip-litir de Bridget McCrave ag dul isteach in Sinn Féin, brainse Chuaille, (1907).

PP00411/ 1916-1923 Ábhar de chuid Óglaigh Lú: Arthur Greene

Cóip-ghrianghraif den Óglach, Arthur Greene, c.1916; agus cóip-litreacha ar sheirbhís 1916, [1930í-1940idí]

PP00412/ Cumann na mBan i Lú 1914-1918

Scéal taispeána ar Chumann na mBan i Lú 1914-1918, scríofa ag Ailbhe Rogers agus 6 chóip-ghrianghraf de bhaill Chumann Lú na mBan, c.1900í, 1916-1924, 1970í.

PP00414/ 1916-1923 Ábhar de chuid Óglaigh Lú: Hugh Kearney

Cóip-ghrianghraif d'iarchomhaltaí d'Óglaigh na hÉireann lena n-áirítear Hugh Kearney a tógadh ag an searmanas bliantúil ag ceapach na bPoblachtach, Reilig Naomh Pádraig, Dún Dealgan, lár na 1950idí.

PP00415/ 1916-1923 Ábhar de chuid Óglaigh Lú: McEnteggart

Cóip-ghrianghraif de Rose McTeggart (nee McEnteggart), Cumann na mBan, 1920í, John (Johnny) McEnteggart, sean-IRA, Thomas (Tom) McTeggart, sean-IRA, Mary nó Minnie McEnteggart, ball de Chumann na mBan.

PP00416/ 1916-1923 Ábhar de chuid Óglaigh Lú: Cassidy

Cóip-ghrianghraf de Bridget Cassidy (nee McDonald), ball de Chumann na mBan, in éineacht lena deirfiúr, 1920s.

PP00417/ 1916-1923 Ábhar de chuid Óglaigh Lú: Barrett

Cóip-ghrianghraf de John Barrett, a ghlac páirt in Éirí Amach na Cásca agus a cuireadh i ngéibheann in Frongoch, 1920í

PP00418/ 1916-23 Ábhar de chuid Óglaigh Lú: Daoine Éagsúla

Cóip-ghrianghraif agus eolas a bronnadh ar thaispeántas Óglaigh na hÉireann Lú 1914-1918. Sna grianghraif tá na hÓglaigh Michael Ferguson, Thomas Mulholland agus Patrick Donnelly.

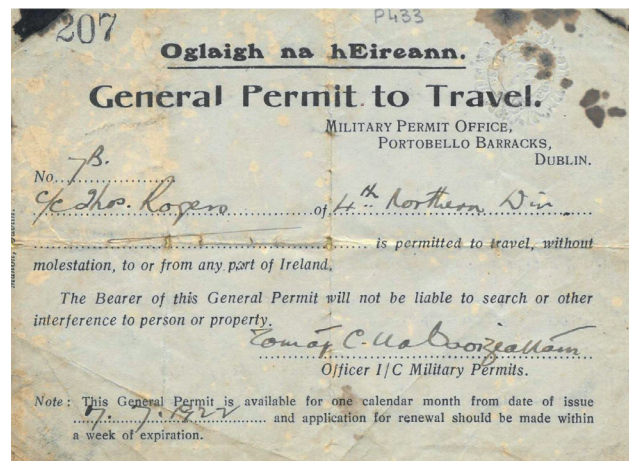
PP00427/ Doiciméid Bhaile Átha Fhirdhia

Cóip-ghrianghraif de Patrick Tierney agus Sean O'Carroll, Baile Átha Fhirdhia, a mharaigh Fórsaí na Breataine an 30 Samhain 1920;

Joseph Dolan agus a dheartháir an tAthair Seamus Dolan, 1910idí; Foraoiseoirí Náisiúnta na hÉireann le Joseph Dolan, 1910idí

PP00433/ Cead Taistil

D'eisigh an Oifig um Cheadanna Míleata, Baile Átha Cliath cead ginearálta taistil Óglaigh na hÉireann do Thomas Rogers, 4 Rannán an Tuaiscirt. 1922

PP00436/ Thomas Dolan, grósaeir teaghlaigh, Baile Átha Fhirdhia

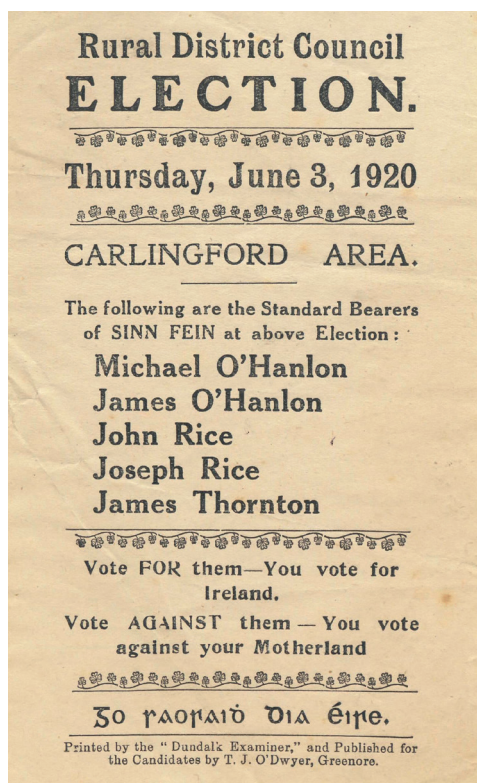
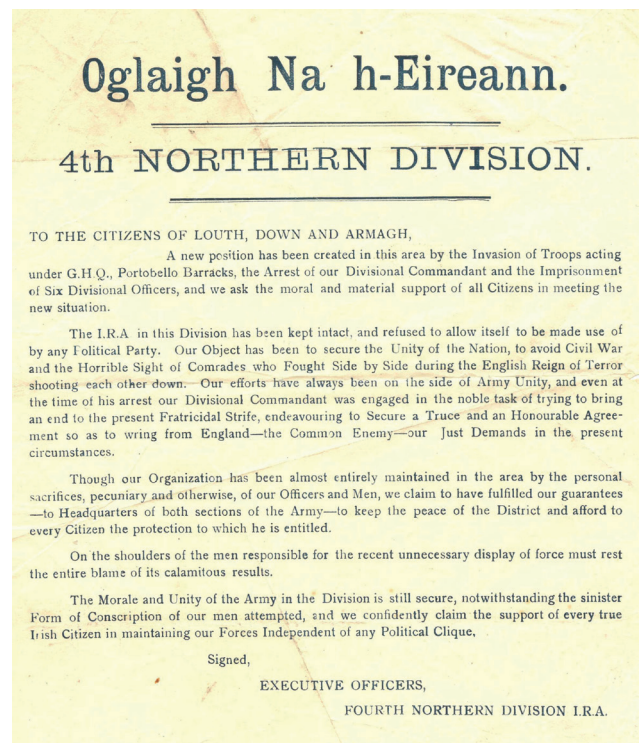
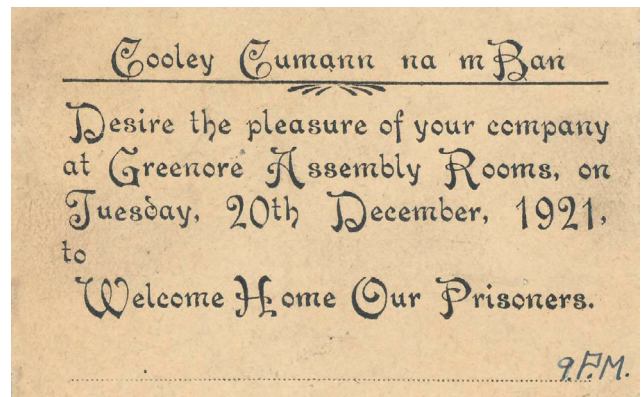
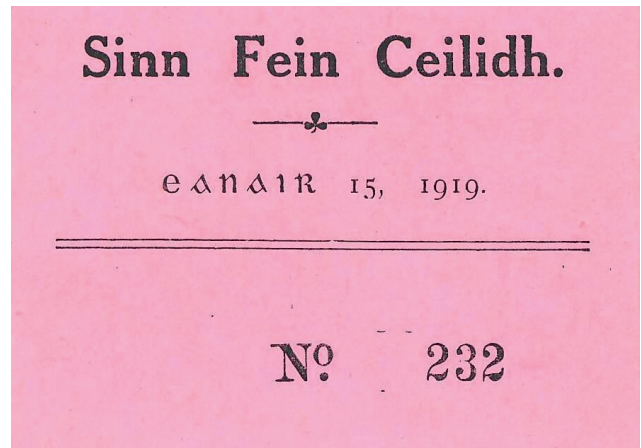
/B Leabhar sochraide Thomas Dolan, ceannai ginearálta, tábhairneoir agus adhlacóir, Baile Átha Fhirdhia, ag liostáil na n-earraí a cuireadh ar fáil. San áireamh tá ainm an duine nach maireann, aois, dáta báis agus ionadaí, 1912-1919

PP00438/ Bailiúchán Cartlainne de chuid Brendan Hall

San áireamh tá bailiúchán mór de chártaí poist Iarnród Londain & an Iarthuaiscirt agus Chontae Lú, eagraithe faoi logainm, a chuimsíonn deireadh an 19ú haois - 1970idí.

PP00439/ Bailiúchán Hughes – McArdle

Baineann sé go príomha le Joseph H McArdle as Páirc an Reithin; a mhac-dlí Patrick Hughes, bunaitheoir Óglaigh na hÉireann Lú agus ina dhiaidh sin comhairleoir agus go hachomair a dheartháir Peter Hughes, a tháinig chun bheith ina TD, agus ansin ina Aire Cosanta 1924-1927. Comhfhreagras pearsanta agus polaitiúil, grianghraif, cártaí poist, nuachtáin, paimfléid, bileoga toghcháin agus cláir. Baineann sé le Sinn Féin, feachtasaíocht toghcháin, gníomhaíochtaí Óglaigh na hÉireann, Cumann na mBan, an Cogadh Cathartha agus Óglaigh na hÉireann, 1912-1923.

PP00440/ Saorleabharlann Dhún Dealgan

Miontuairiscí de Choiste Saorleabharlainne Dhún Dealgan, 1912-1923

PP00442/ Páipéir Kirwan agus Byrne

San áireamh tá litreacha chuig Patrick Kirwan maidir le ginealas agus a chuid oibre ar dhrámaí tóstail, 1916, 1923; litir amháin ó Kirwan chuig a mháthair maidir le réadmhaoin Bhaile an Chaisleáin.

AOH1/ Ord Ársa na nIbeirneach, Dún Dealgan

Leabhar miontuairiscí (ginearálta; cruinnithe coiste airgeadais), 1914-1923; leabhair chuntais, 1912-1923; agus mórleabhair ranníocaíochta, 1912-1923.

AOH2/ Ord Ársa na nIbeirneach, Bhaile Haggaird

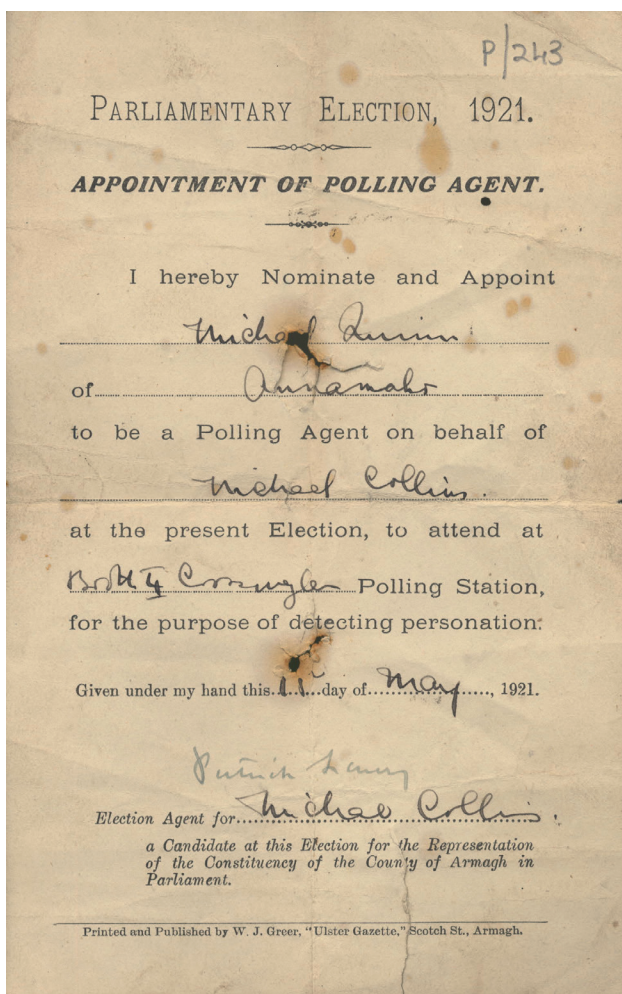
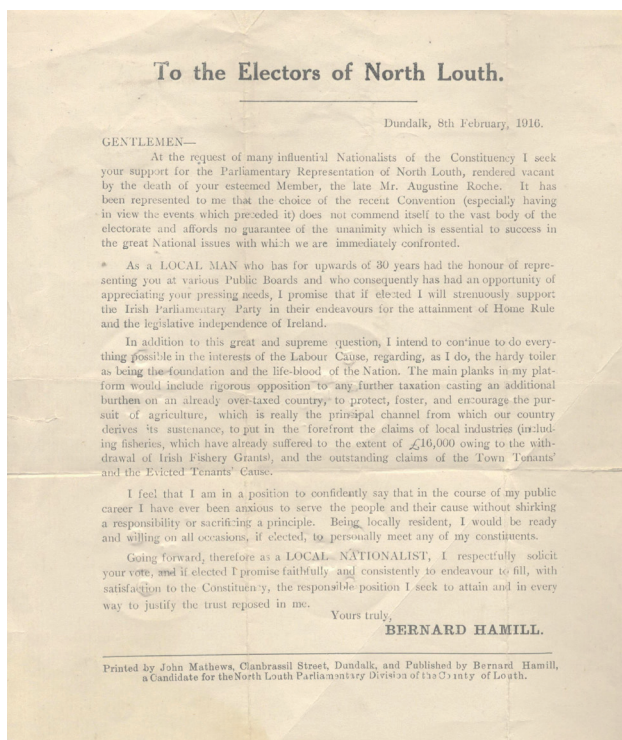
Leabhar miontuairiscí (ginearálta; cruinnithe coiste airgeadais), 1913-1923; leabhair chuntais, 1912-1923; agus mórleabhair ranníocaíochta, 1912-1923.

DHC/ Coimisinéirí Cuain Dhún Dealgan

Ar an drochuair, tá bearna sna leabhair mhiontuairiscí do 1912-1923. I measc na dtaifead airgeadais tá sraith leabhar pá seachtainiúil, 1912-1923; leabhar stoc, 1912-1923; sraith mórleabhar airgeadais, 1912-1923; leabhar airgid an innealtóra, 1914-1923; agus leabhair chuntais éagsúla le hainmneacha gnólachtaí áitiúla, 1912-1921. Freisin, leabhar teachta long do 1916-1923 a sholáthraíonn sonraí faoin ártach agus a lasta; agus doiciméid chlárúcháin loingseoireachta do na longa 'The Liberator' (1912-1916) agus 'The Tuskar' (1915-1917).

E/ Bailiúchán Cartlainne Toghcháin do Chontae Lú

E/OTH/002/: Aitheasc toghchánaíochta James Halpenny do thoghthóirí rannán tuaithe Bhaile Átha Fhirdhia sna toghcháin rialtais áitiúil. [1914-1916]; aitheasc toghchánaíochta Bernard Hamill do thoghthóirí thuaisceart Lú, Feabhra 1916; Michael Quinn, Annamare, a ceapadh mar ghníomhaire vótála thar ceann Michael Collins ag Crois Mhic Linnáin, 11 Bealtaine 1921

LCCA/ Coiste Talmhaíochta (agus Treoir Theicniúil) Chontae Lú

Leabhar miontuairiscí, 1912-1923. I measc na n-ábhar tá scéimeanna mar choinneáil éanlaithe clóis, beostoic, teagasc talmhaíochta, fás barr agus scéimeanna duaise éagsúla; ranganna ar nós déanamh ime, talmhaíocht, coimeád éanlaithe; scéimeanna iasachta chun meaisíní agus uirlisí feirmeoireachta a cheannach; sláinteachas tréidliachta; seónna talmhaíochta; galair a chosc; comhfhreagras ón Roinn Treorach Talmhaíochta agus Teicniúil agus ó choistí contae eile. I measc samplaí d'iontrálacha tá: plé ar shaothar na Beilge i gceantair thalmhaíochta (23 Samhain 1914); comhfhreagras maidir le feirmeoirí ag soláthar táirgí talmhaíochta do riachtanais mhíleata (21 Nollaig 1914); laghdú ar ranníocaíocht na Roinne mar gheall ar a gcuid cistí a bheith lagaithe mar gheall ar an gcogadh (09 Lúnasa 1915); toirmeasc a chur ar mhonarú alcóil go dtí deireadh an chogaidh (05 Márta 1917); ganntanas saothair don fhómhar (26 Meitheamh 1917); bónais chogaidh a íoc (05 Samhain 1917); srianta ar onnmhairiú prátaí (24 Feabhra 1919); comhar ó choistí contae éagsúla chun áiteamh ar an Roinn cruinniú a ghairm chun ceisteanna neamhpholaitiúla agus neamhsheicteacha a bhaineann le hÉirinn a mheas (07 Márta 1921).

Bailiúchán Cartlainne na Scoileanna Náisiúnta

Is féidir go n-áireofaí leis seo leabhair rolla, cláir, leabhair tuarascála laethúla agus uaireanta leabhair bhreathnóireachta cigire agus méid beag doiciméad riaracháin agus tuarascálacha ón Oifig Oideachais Náisiúnta.

SCH001/ Dun Dealgan

SCH003/ Scoil San Nioclás, Dún Dealgan

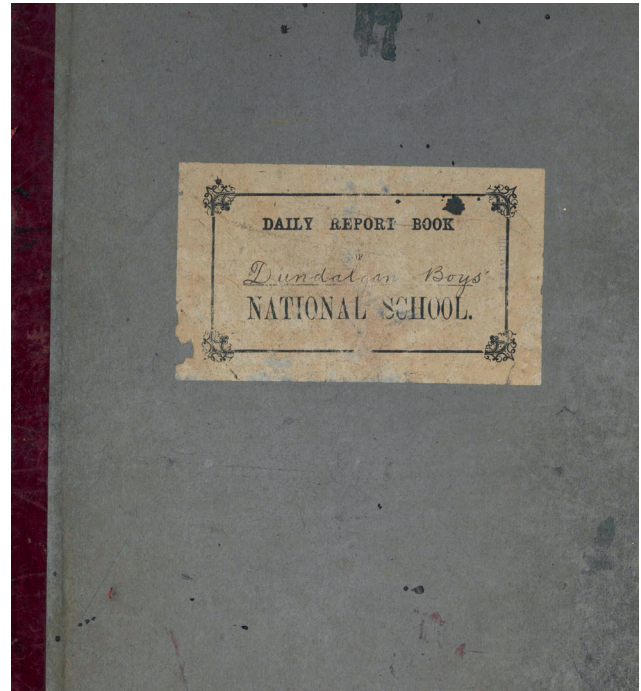
SCH004/ Plástar, Dún Dealgan

SCH005/ Scoil Lorcáin, Ó Méith

SCH006/ Scoil Pheadair, Droichead Átha

SCH007/ Scoil Pheadair, Droim Ineasclainn

SCH012/ Cill Chróine Uachtarach (leabhar pionóis amháin: 11 iontráil)

Cartlann Staire ó Bhéal

Tá roinnt agallaimh ann ina bpléitear blianta Chogadh na Saoirse agus an Chogaidh Chathartha; freisin an saol i rith 1912-1923.

Seirbhís Cartlainne Chontae Lú

An Sean-Phríosún, Bóthar Bhaile Átha Fhirdhia
Dún Dealgan, Co Lú
A91 PY17

Teil: +353 (0)42 9324358

Ríomhphost: archive@louthcoco.ie

www.louthcoco.ie

 [@louthcoco](https://twitter.com/louthcoco)

Comhairle Contae Lú
Louth County Council

ÉIRE
IRELAND

19
.....
2016

ISBN 978-183832290-8

9 781838 322908